

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. IV. 11 • Nr. 15 (2041)

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

MANEVRAI KINIJOS PASIENY

Pėstininkų ir tankų manevruose prie Mongolijos ir Kinijos sienos pirmą kartą sovietų daliniuose dalyvavo ir Varšuvos pakto pajėgos. Rytų Vokietija buvo pasiuntusi dvi divizijas ir Čekoslovakija – vieną.

Kariuomenė buvo atgabenta lėktuvais prie Baikalo ežero, o ginklai pervežti transibiriniu traukiniu.

Prieš tai sovietų kariuomenė manevravo prie Amuro ir Ussuri upių, kurių rajonuose įvykdavo kinų-sovietų susidūrimai. Iš viso pagal kiniečių duomenis sovietai yra sutraukę prie jų sienos 48 divizijas.

Nors sovietai turi atominių ginklų persvarą, bet šie taip pat stato savo atominių raketų įrengimus uolėtame pasienyje. Spaudos korespondentai iš Hongkongo praneša, kad kinai taip pat labai intensyviai koncentruoja savo kariuomenę Sov. Sąjungos ir Mongolijos pasienyje.

NAUJAI ĮRINKTO PRANCUZIJOS PARLAMENTO SUDĖTIS

Parlamento rinkimai, dėl kurių taip jaudinosi prezidentas Pompidou, pagaliau paaiškėjo ir davė tokius rezultatus: De Gaullio šalininkų koalicija gavo 262 vietas, socialistų su komunistais blokas – 177 vietas, centro partija, dabar pasivadinti "reformų" partija turi – 30 vietų, nepriklausomieji dešinieji – 21. Tokiu būdu Pompidou vyriausybės partija turi absoliučią daugumą.

SUDBURIO "RAMUNĖLE" – tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja jos ikūrėja mokyt. Silvija Martinkutė.

PUSANTRO TŪKSTANČIO PROPAGANDISTŲ

Praėjusiais metais Klaipėdoje komunistinės ideologijos klausimais perskaityta 8000 paskaitų lektoriais ir propagandistais dirbo daugiau kaip pusantro tūkstančio žmonių. Šiais metais politinio švietimo sistemoje mokosi daugiau kaip 40 tūkstančių žmonių.

(Tiesa, kovo 24.)

Deja, okupuotoje Lietuvoje nėra jokių viešųjų institucijų, nei neleidžiama susirinkimų, kurios bent dalimi galėtų atsverti tuos propagandinius pranešimus.

GIDAI DAR MENKI

Ekskursijų vadovai, turistus ok. Lietuvoje vedžiotys gidai – tai "kultūrinio ideologinio fronto darbuotojų armija" rašo Antanas Papšys "Kultūros baruosė" (1972, 10 nr.). Papšys gidams prikiša

margumą ir "reikiamo politinio, dalykinio ir metodinio pasiruošimo" stoką. Dabar kvalifikuotus gidus profesionalus" pagal specialią programą numatoma ruošti aukštosiose mokyklose prie humanitarinių mokslų fakultetų. "Pasak Papšio, "būsimieji gidai čia turėtų gauti bendrą politinį ir dalykinį pasiruošimą.

LATVIJOS GYVENTOJAI pagal Sovietų Sąjungos oficialią statistiką Latvijoje 1973 metų sausio 1 d. buvo 2,430,000 gyventojų. Jų tarpe latvių 1,366,000 ir kitataučių 1,064,000. Tokiu būdu latviai savo tėvynėje tesudaro 56,2 %. Reikia pabrėžti, kad į kitataučių skaičių neįskaityta laikinai gyvenančios neregistruoti rusai ir kariuomenės daliniai, kurie kita-

taučių procentą dar labiau padidina.

• **TURINGIJOJ** tarp sovietų armijos dezertyrų ir sovietų karo policijos įvyko smarkus susišaudymas. Matyt, kad pabėgę iš sovietų kariuomenės vyrai norėjo pereiti į Vakarų Vokietiją. Viešai šis įvykis nuslepiamas, bet iš kelių šaltinių gautos žinios apie susirėmimą. Susišaudymo metu buvo nušauti du sovietų armijos policininkai, vienas vokiečių kareivis ir viena iš dezertyrų. Kiti dezertyrai paspruko, bet nėra žinių ar jiems pavyko pasprukti į vakarus. Po šio įvykio, jokių pranešimų nebuvo padaryta, bet prasidėjo sustiprinta kontrolė visų važiuojančių į vakarus.

SOVIETAIR KINAI PRIŠ JAV

Nuolatos girdime apie Maskvos ir Pekino nesutarimus, grasinimus ir net bijomasi, jog tarp tų didžiųjų komunistinių kraštų gali kartais kilti karas. Bet kada ateina laikas pakentėti Amerikai, tos šalys pulkia sutaria ir eina iš vieno.

Panama iškėlė pretenzijas į JAV dėl Panamos kanalo zonos, kurią valdo JAV Jungtinių Tautų Saugumo taryba išvyko specialiai sesijai į Panamą ir svarsto šį klausimą. Šių posėdžių metu ir paaiškėjo jaudinantis vieningumas Sovietų ir Pekino atstovų. Jie sutartinai kaltino JAV kolonializmo nusižengimais. Šios komunistinės valstybės griežčiausia palaikė Panamos reikalavimus grąžinti jiems kanalą zoną. JAV atstovas Saugumo taryboje jau iš anksto buvo įspėjęs, jog bus panaudota veto teisė, jeigu bus pasiulyta kraštutinio pobūdžio rezoliucija.

Remiantys 1903 metais pasirašyta sutartimi JAV valdo kanalą zoną ir turi pilnas teises kanalo eksploatacijai. Ši sutartis buvo pasirašyta visiems laikams kadangi JAV šį kanalą savo lėšomis buvo įrengusi. JAV nelinkusios šioje srityje daryti kokias nors nuolaidas.

• **SOVIETŲ** kompartijos pirmasis sekretorius Brežnevas šiais metais rengiasi atlikti visą eilę kelionių į užsienius. Pirmiausia jis rengiasi aplankyti Vakarų Vokietiją, o vėliau jis vyks į Ameriką. Vak. Vokietijoje jis išbus 12-14 dienų. Jo kelionės į Ameriką detalės tuo tarpu neskelbiamos.

IŠBUJOJUSIOS LIETUVIŲ PAJĖGOS

Permesdami akimis visus čia leidžiamus lietuviškus laikraščius, negalime nesidžiaugti, rasdami pilną žinių apie Lietuvį vis plačiau, vis stipriau besireiškiančias naujas pajėgas. Kur nepasigriši, visur randi jaunus lietuvius prasiveržusius į pačias pirmutines eiles, pasisžymėjusius savo darbais ir pasiekusius pasigerėtinų rezultatų savo veikloje.

Tai nėra eilinis, greit pamiršamas kasdieninis reiškinys, kad lietuviai visu platumu meninėje, kultūrinėje ir mokslinėje srityje išelina į pirmąją eilę. Tas keltas, kuris buvo nueltas iki pažymėtinų laimėjimų, juk buvo ne tik nelengvas, o pabrėžtinai sunkus. Tos jaunos lietuvių jėgos augo ir brendo juk svetimoje aplinkoje, kuri ne visada buvo jiems palanki. Kliučiu buvo kiekvieną dieną ir kiekviename žingsnyje. Ir tai visa buvo sekmingai įveikta ir nugalėta.

Čia šiaurės Amerikoje kiek mes dabar turime įvairiuose universitetuose įvairiausių mokslo sričių profesorių, kiek pagarsėjusių mokslininkų? Mes patys apie juos gal kiek mažiau rašome, bet svetimieji juos mini savo dienraščiuose ir savo moksliniuose žurnaluose. Lietuviai mokslo pasaulyje beveik kasdien turi naujos medžiagos ir suranda vis naujus vardus, kuriuos mes visi turėtume gerai atsiminti.

O paskaitykim tolimosios Australijos lietuvių laikraščius ir ten randame džiuginančių žinių. Ten lietuviai režisuoja Australijos teatruose, ten lietuviai tapytojai ir skulptoriai apdovanojami aukštais pažymėjimais, jų paveikslus slunčia į Japoniją ir Tokio meno vertintojai juos pirmais prizais pagerbia.

Europoje turime lygiai gausų skaičių mokslo ir meno žmonių. Jeigu sakykim jauna dainininkė estradoje pasidaro jau "žvaigždė".

dė", tai irgi laimėjimas, nes ten pilna savų ir pakankamai talentingų dainininkų. Lietuvaitėi reikia meninio pajėgumo ir to subtilaus "charme", prieš kurį nusilenkia visi, kas buvo šaltas ir abejingas.

Pietų Amerika didžiulias lietuvių mokslininkų darbas, o lietuviai profesorai vadovauja plataus masto mokslo tyrinėjimams.

Ir tai visa atsitiko bėgyje vos kelių dešimtmečių. Tai pritrenkianti staigmena! - galėtume pasakyti. O taip galėjo atsitikti, todėl kad Lietuvos nepriklausomas gyvenimas suteikė lietuviui tą didįjį pasitikėjimą savo jėgomis. Lietuvis išbloktas iš savo žemės, nesiliaučia pasimetusi klijūnu. Jis darosi čia svetimoje aplinkoje pilnatelsiu kultūros darbuotoju ir drįsta rungtis su visais kitais, kurie už savo pečių turi didžiulį, šimtmečiais augintą patyrimą ir tvirtas tradicijas. Ir visų šių išdidžių žmonių tarpe lietuviai ir drąsus ir pajėgus ir pasiryžęs laimėti.

Negali atsikratyti nuo tokios minties, kad čia pat glūdi ir mūsų tragedija. Pakanka tik vienai minutei primerkti akis ir pagaltoti kokia nuostabi būtų mūsų Nemuno šalis, jeigu visos tos pajėgos šiandien būtų namie ir dirbtų greta vienas kito.

Tačiau nereikia abejoti, kad šie visi didžiuliai darbai ir puikūs laimėjimai bus mūsų Lietuvai naudingi. Kiekvienas atliktas kilnus darbas neišvengiamai bus užrašytas į mūsų tautos kreditą. Juk tie veikėjai, nedeklaruodami skambių žodžių nevartodami, visus savo darbus juk skiria savo tėvynei.

Taip, tai puiku. Ir tuo reikia pasidžiaugti. Bet yra ir praperšų, kurių nedera pamiršti. Tuo tarpu, kai mes didžiuliam savo žmonių išskirtinai žygiams, mes negalime užmiršti ir savo spaudos. Deja, mūsų spauda, tokios pažangos nepadarė. Tiesiog herojiškai ji laikosi, stengiasi pasilikti vis dar gyva. Bet tebėra ir vis lieka skurdžioje būklėje. Mūsų spauda jau buvo išaugusi

BRAZINKŲ BYLA KELIA RUPESTĮ

Kovo 22 d. buvo tęsiamas Brazinkų bylos svarstymas. Turkų žinių agentūra "Anadolu" painformavo, kad Aukščiausias Sovietų Rusijos Prokuroras neįvykdęs Ankaros Antrojo Kriminalinių Bylų Teismo reikalavimo apklausti Brazinkų įvykdyto orlaivio pagrobimo liudininkus.

Anot tos žinių agentūros: "Antrojo Kriminalinių Bylų Teismo pirmininkas paskelbė Sovietų Rusijos Aukščiausio Prokuroro laišką. Teismas buvo pareikalavęs liudininkų ir nukentėjusiųjų pareiškimų. Į tai atsakydamas Sovietų Rusijos Prokuroras raštu pranešė, kad jis tokio reikalavimo negalės išpildyti, nes nusikaltimas įvykęs jų pačių teritorinėje erdvėje.

Kada Sovietų Rusijos Aukščiausio Prokuroro laiškas buvo paskelbtas, tai vienas iš kaltinamuosius ginančių advokatų, Celal Yardimci, pareiškė, kad Sovietų Rusija neišpildė reikalavimo pasėkoje vienašališkų išvedžiojimų ir kad toks elgesys yra priešingas tarptautinei teisei ir Turkijos teismams.

Advokatas Arif Čavdar paprašė, kad investigacija būtų pratęsta ir kartu pastebėjo, kad Sovietų Sąjungos Prokuroro atsakymas yra įžeidimas Turkijos teismams. Tad šitie faktai turėtų būti priimti dėmesin. Arif Čavdar tarp kitko pareiškė, kad Korejevali esą lietuvių didvyriai ir davė keletą ištraukų iš J. A. Valstybių Kongrese 65 kongresmanų ir 21 senatoriaus pasakytų kalbų pabrėždamas, kad "šie asmenys nėra rusai ir nepaprasto gajumo pasiekusi. Buvo įvairių kryptų leidiniai. Į gyvenimo reiškinis kiekvienas jų žiūrėjo iš savo ideologinių pozicijų. Dabar kasdien vis labiau vienodėja, darosi pilkesnė. Priviso nepaprastai daug į vienas kitą panašių leidinių. Vardai kitoki, o puslapiai tie patys. Juose rašo, kas netingi, kam "Niežti nagus" ir labai norisi tik pasirodyti.

Čia tai neturim, taip karštai pasilgstamų laimėjimų.

ir todėl jie negali būti laikomi Rusijai nusikalte.

Advokatas Arif Čavdar pateikė teismui daugiau dokumentų kartu pareiškėdamas, kad visi Sovietų prisiųsti dokumentai esą melaginvi, todėl prašė jo klientus paleisti.

Viešasis Prokuroras pareiškė, kad "akivaizdoje tos aplinkybės, kad gavi mas pareiškimų apklausinėjimo keliu buvo atmetas, Trebzo Teismui nusųsti pareiškimai turėtų būti laikomi pakankamais".

Antras Aukštasis Kriminalinių Bylų Teismas nusprendė, kad jie turėtų būti laikomi pakankamais kartu su pareiškimais gautais parengiamajam tardyme ir kad suinteresuotosios pusės turėtų peržiūrėti pareiškimus ir advokatai paruošti savo išvadas paremtas faktais ir kad bylos nagrinėjimas atidedamas kitai datai".

Rep.

ATEIZMO PROPAGANDA PLEČIAMA

Vilniuje du kartu per savaitę leidžiamas "Lietuvos Pionieriaus" laikraštis, skiriamas tos organizacijos nariams - mokiniais iki 14 m. amžiaus, sausio 10 laidoje idėjo straipsnį, pavadintą "Ateistų šokiadienis". Rašo Laimutė Bartininkaitė, Kauno 7-sios vidurinės mokyklos VI klasės mokinė. Ji pateikia paskaitų temas, kurias pionieriai nagrinėja savo susirinkimuose, būtent: "Tikėjimo į dievus atsiradimas", "kaip

atsirado bažnytinės šventės", "Mokslininkų mintys apie religiją", "Visa tiesa apie religiją", "Kodėl žmonės nustojo tikėti" ir kt.

T. Kazlauskas, Svedasų vidurinės mokyklos mokytojas, ateizmo propagandistas. Jo straipsnį "Ateistai privalo budėti" idėjo š. m. sausio 13 d. du kart savaitinis laikraštis "Tarybinis Mokytojas". Jis aprašo viename kolchoze savo skaitytą paskaitą temą "Ar tikrai gyveno Kristus?" Jis temą išdėstė taip, kad klausytojai galėtų prieiti išvadą: jeigu Kristus ir gyveno, tai jis buvo vienas iš to meto pranašų, kurių daugybė tais laikais būrėsi apie įvairias šventyklas.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJOS KOMISIJA

Lietuvių Rašytojų Draugijos Premijos komisija sudaryta Washingtono/D.C./ apylinkėje. Į komisiją įeina Antanas Vaičiulaitis, Alfonsas Nyka Niliūnas, Jurgis Blekaitis, Arvydas Barzdukas, ir Juozas Laučka. Jie vertins 1972 m. pasirodžiusias literatūrinės knygas. Premijos mecenatas - Lietuvių Fondas, kasmet skirias po 1000 dol. Premijos įteikimas numatomas Washingtono Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu. Tuo pačiu laiku organizuojamas visuotinis lietuvių rašytojų suvažiavimas ir literatūros vakaras.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

V. Landsbergis-Zemkalnis
Vilniaus senamiestyje.

VYTAUTUI

ŽEMKALNIUI 80 METŲ

Architekto-mokslininko Vytauto Žemkalnio (Landsbergio) 80 metų amžiaus (gimęs 1893. II. 26) sukakties proga, Parodų rūmuose Vilniuje atidaryta jo kūrinių paroda. Š. m. kovo 24 d. "Tiesa" aprašo kas parodoje išstatyta. Būtent: "Originalūs pastatų projektai, visuomeninių rūmų bei gyvenamųjų namų nuotraukų, monumentų, interjerų bei baldų sprendimai, pramonės statinių, kultūros paminklų restauravimo bei parkų išplanavimų pavyzdžiai, pagaliau žaismingo braižo piešiniai ir teatro dekoracijos bei kostiumų eskizai supažindina su didelio kūrybinio potencialo, nepaprastai produktyviu menininku. Šiomis dienomis jis atžymėjo savo garbingą aštuoniasdešimties metų jubiliejų. Penkiasdešimt iš jų buvo praleista prie braižybos lentos ir ant statybų pastolių".

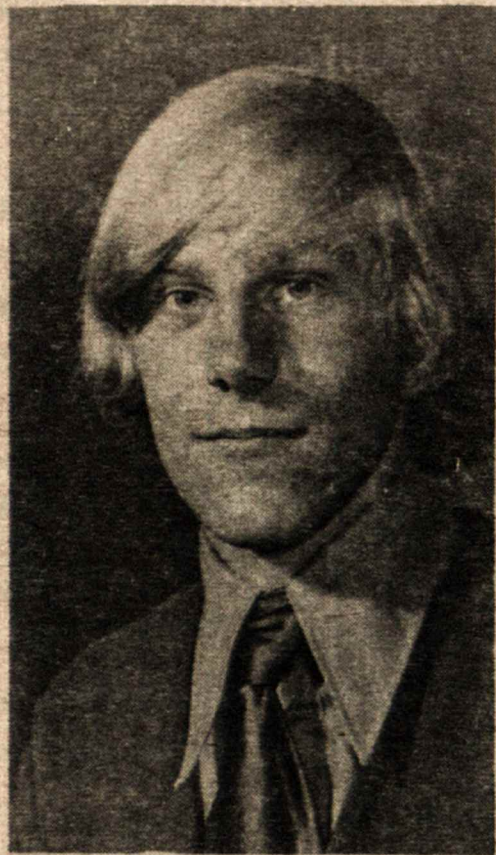
Laikraštis "Literatūra ir Menas" savo kovo 24 d. laidoje įdėjo gana platų straipsnį apie jubilatą, po kuriuo pasirašė Stasys Abramauskas. Kūrybingiausi Žemkalnio metai buvę 1926-1939.

• LIETUVIŲ kalba šią vasarą bus dėstoma Yale universitete, birželio 18-rugpjūčio 10 bėgyje. Išsamesnės informacijos galimė gauti iš Charles A.

Porter, Summer Language Institute, Yale University, New Haven, Conn. 06520.

KAUNO ZOOLOGIJOS SODAS

Kauno zoologijos sode šiuo metu esama apie 250 įvairių gyvūnijos atstovų. Naujausi sodo gyventojai yra amerikinis tapyras ir mažosios laputės fenikai. Lauklama leopardų ir tigrų prieauglio.

PAULIUS RUTKAUSKAS

Nauja, kylanti žvaigždė Kanados sportiniame gyvenime. P. Rutkauskas, lietuvis, studentas, 18 metų amžiaus buvo pakviestas į Montrealio miesto rinktinę, kuriai teko išeiti į tarptautinę areną ir dalyvauti Danijoje suruoštame krepšinio turnyre.

Montrealio sportinė srauda įvyki išskėlė, ypačiai pabrėždama P. Rutkausko pasisekimus.

Solistė Juzė Krištolaitė Daugėlienė dainuoja Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Washingtono klubo ruošiamame kultūros vakare.

• ZIGMAS DAUTARTAS gavo pakvietimą iš Clevelando universiteto dėstyti dekoratyvinę sodininkystę.

Lietuvių spaudos ir radijo atstovų konferencijoje, kurioje buvo įteiktas Laisvojo pasaulio liet. tautinių šokių šventės pelnas JAV LB centro valdybos pirminin kovo 10 d. Jaunimo centre. Iš k. į deš.: J. Janušaitis, R. Rudaitienė, V. Kasniūnas, P. Petrutis, B. Vindašienė, M. Gudelis, pirm. V. Volertas, A. Pavilčiūtė, I. Petrauskas, V. Kriaučiūnaitė, kun. P. Garšva, A. Vaškevičius, kun. J. Vaišnys, V. Būtėnas ir taut. šokių šventės pirm. dr. L. Kriaučiūnas.

• SOLISTĖ ALDONA

STEMPUŽIENĖ, išleidusi savo arijų plokštelę su Stuttgarto simfoniniu orkestru, laimėjo JAV vidurinių vakarų dainininkų konkurse pirmą vietą ir gavo aukso medalį.

Poetas J. Almis Jūragis, antologijos "Terra Australis" red.

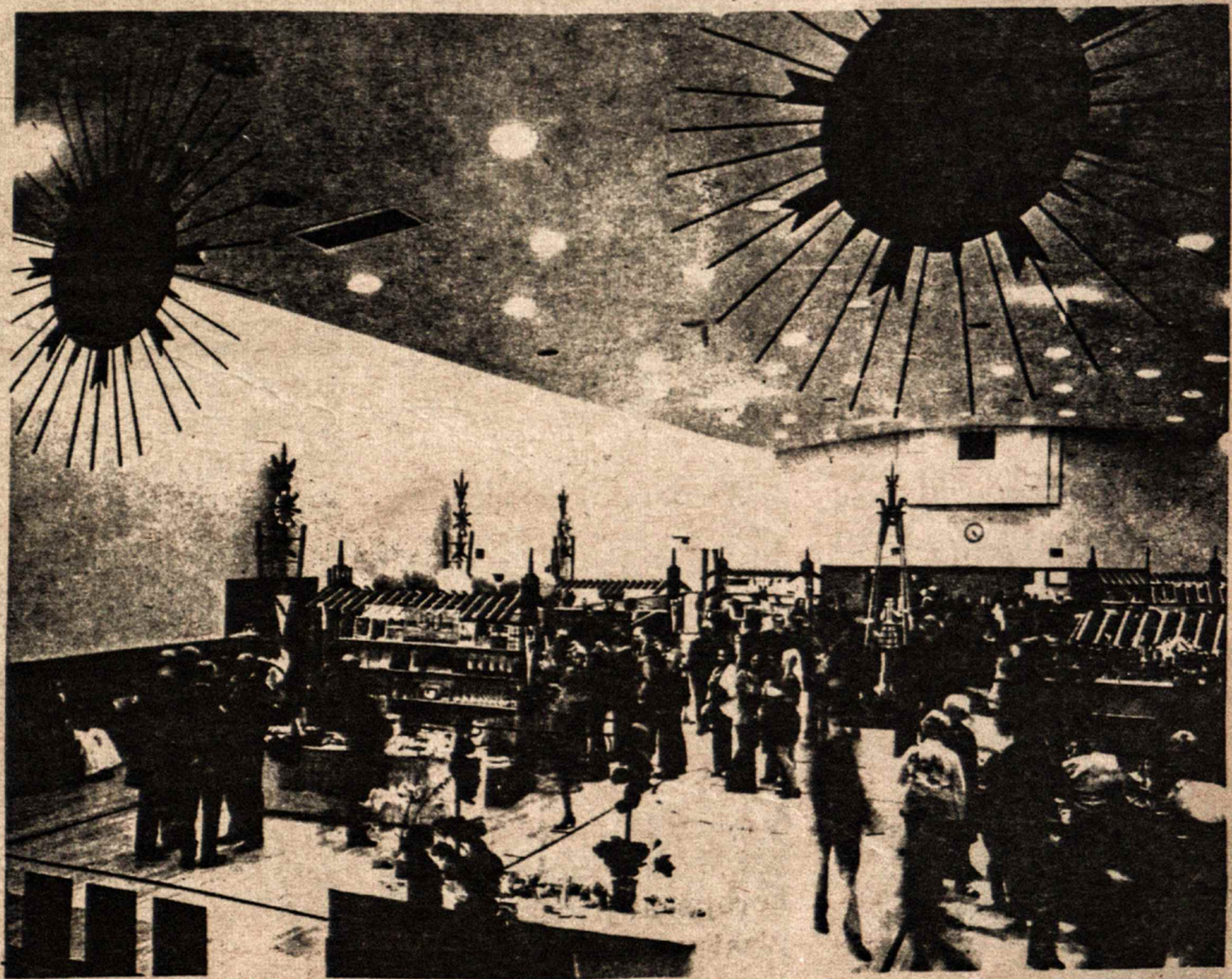
• MARIJA RUDIENĖ, dabartinė BALFo pirmininkė su Albinu Dzirvėnu rūpinasi galutinai perkelti BALFo įstaigos visus reikalus iš New Yorko į Chicago. Netrukus turėtų įvykti BALFo direktorių suvažiavimas.

• LIETUVIŲ Prekybos rūmai Chicagoje paskelbė, kad per ateinančio gegužės mėnesį baltų bus paskirtos lietuviams penkios stipendijos po 500 dolerių kiekviena.

• BALTŲ draugija Lenburge Vokietijoje surengė diskusijas tokiais aktualiais klausimais: - I/Baltų jaunimas tėvynėje ir emigracijoje; 2/Europos saugumo konferencija ir 3/ Sovietų Sąjungos federalizmas.

Rita Šidlauskaitė pasižymėjusi Melbourn klubo "Varpo" krepšininkų.

Clevelando skautų ir skaučių suruoštos kovo 24 d. Nauj. parapijos salėje Kaziuko mugė:

Montevideo, Urugvajuje, Lietuvos atstovas A. Grišonas Vasario 16 padėjo vainiką prie generolo Artigas paminklo. Šalia jo lietuvaitės Darelytė ir Štėnedrytė.

VILNIAUS "TIESA" PRIEŠ ATSTOVĄ GRIŠONĄ

Vasario 17 d. Vilniaus Tiesa prabilo apie Vliką ir Lietuvos atstovybę, esančią Montevideo, Urugvajuje. Kaip žinome, 1940 m. sovietams okupavus Lietuvą, Argentinos vyriausybė paliepė Lietuvos atstovybei išsikelti iš Argentinos. Tuometinis Lietuvos pasiuntinys atstovybę perkėlė į Montevideo,

nes jis Lietuvai atstovavo abiejose valstybėse. Dabartinė Urugvajaus vyriausybė, turėdama daug rūpesčių su savo sovietų kurstomais komunistais, palaiko labai gerus santykius su Lietuvos Atstovu A. Grišonu. Vasario 16 d. progomis sveikinimus Lietuvai prisiunčia net pats

Urugvajaus prezidentas.

Lietuviai komunistai, vykdydami Maskvos pavedimą, visokiais būdais stengiasi kompromituoti atstovybę. Ta linkme ir Tiesa prabilo apie menamą Vliko palaikomos atstovybės "bankrotą" ir piktaipasisako prieš Lietuvos laisvinimo pastangas.

gys, Buffalo, N. Y. - R. Mašulionis, Cleveland, Ohio, - H. Idzelis ir P. Karalius, E. Northport, N. Y. - J. A. Giedraitis, Philadelphia, Pa. - S. Jurskytė, Providence, R. I. - kun. V. Martinkus, Milwaukee, Wisc. - J. D. Dargienė ir P. Mikėvičius.

Šiuo metu TF Valdyba ruošiasi 1973 metų vajui, kuris prasidės gegužės birželio mėnesiais. Nuolatinis Tautos Fondo antrasis yra LITHUANIAN NATIONAL FUND, 64-14 56-th Road, Maspeth, N. Y. 11378.

/zj/

Naujoji Zelandija - įgaliotinis J. Pečiulaitis. Venecuela - Vliko Atstovybės pirm. Vl. Venckus. V. Vokietija - pirm. St. Vyckintas - Povilavičius.

Įgaliotiniai JAV-bėse: Los Angeles, Calif. - A. Skirius, Santa Monica - J. Kutra, Branford, Conn. - J. Šanlys, Hartford, Conn. - A. Dragunevičius ir A. Moc-kus, New Britain, Conn. - B. Semaška, Stamford, Conn. - J. Valiūšaitis, Cicero, Ill. - J. Švedas, Chicago, Ill. - K. J. Avilžienis, A. Dzirovas, T. K. Rūta, J. Sadūnas, S. Stasiūnas ir B. Vitkus.

East. St. Louis, Ill. - D. Grybinaitė, Melrose Park, Ill. - J. Urbelis, Beverly Shores, Ind. - J. Eigelis, Washington, D. C. - Gr. Krivickienė ir Vl. Villamas.

Baltimore, Md. - C. Surdokas, So. Boston, Mass. - Dr. P. Kaladė, Detroit, Mich. - E. Bulotienė ir V. Pauža, Delran, N. J. - B. Raugas, Newark, N. J. - A. Trečionkas, Paterson, N. J. - A. Ru-

TAUTOS FONDAS

1972 metų Vliko Seime, Clevelande, dr. K. Valiūnas buvo perrinktas ateinančiai trijų metų kadencijai Vliko pirmininku. Tautos Fondui vadovauti dr. K. Valiūnas vėl pakvieta ilgametį TF pirmininką prel. Joną Balkūną, kuris nenuilstamai aukoja savo jėgas Lietuvos laisvinimo reikalui. Dabartinės TF Valdybos sąstatas yra toks: Pirmininkas - prel. Jonas Balkūnas, Vykdomasis vice-pirmininkas Zenonas Jurys, Vice - pirmininkai vjaus reikalams Antanas Reventas ir Jonas Vilgalys, Sekretorius Juozas Pažemėnas, Išdininkas Petras Minkūnas.

Tautos Fondo V - bos svarbiausias tikslas telkti lėšas Vliko veiklai. Pagrindiniai TF talkininkai visos lietuviškos organizacijos. Nuolatinės Tautos Fondo Atstovybėse yra šiose valstybėse:

Australija - pirm. F. Ročius, Melbourne, ir pirm. kun. P. Butkus Sydnėje. Did. Britanija - pirm. P. Mašaiaitis.

Kanada - pirm. Aug. Kuolas.

4 psi.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠEŠTOSIOS TARYBOS SESIJA

1. Penktoji ir paskutinė JAV LB VI-sios Tarybos sesija yra šuakiama 1973 metų balandžio mėnesio 28-29 dienomis New Yorke:

Howard Johnson Motor Lodge, 135-30 140th Street, Jamaica, N. Y. 11436, telefonas 212/659-6000.

Viešbutis yra prie J. F. Kennedy aerodromo.

2. Primename, kad kiekvienas JAV LB Tarybos Narys privalo dalyvauti Tarybos sesijoje.

3. Prašome visus iš anksto /iki balandžio 14-1973/ rezervuoti kambarius, nes vėliau viešbutis negarantuos. Jame visą laiką vyksta įvairios konferencijos.

Rezervuojant kambarius prašom pažymėti, kad tai LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY CONVENTION, bus specialė nuolaida kambariams ir posėdžių salėms.

4. Krašto Valdyba ir visos kitos JAV LB institucijos paprašytos iš anksto pateikti raštu savo apyskaitinius pranešimus.

Sesijoje tie pranešimai nebus skaitomi, tik trumpai, paryškinti. Po kiekvieno pranešimo seks paklausimai ir atsakymai. Vėliau jie bus diskutuojami Tarybos komisijų posėdžiuose. Poto priimami visos Tarybos pilnaties posėdyje.

ISTEIGTAS

AUSTRALIJOS

LIETUVIŲ FONDAS

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos suvažiavime, įvykusiame 1972 m. gruodžio 28-30 d. d. Sydnėje, šalia kitų reikalų buvo svarstomas ir Australijos Lietuvių Fondo klausimas. Su-

važiavimui buvusioji ALB Krašto Valdyba patiekė ir provizorinį tokio Lietuvių Fondo statutą, kuris suvažiavimo buvo išdiskutotas. Lietuvių Fondo statuto projektas balsavimo keliu Tarybos buvo priimtas ir tuo pačiu įsteigtas AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS.

Lietuvių Fondo būstinė Melbourne. Rinkimų keliu sudaryta ir Lietuvių Fondo Valdyba, į kuria įeina (pagal balsų daugumą): J. Meiliūnas, V. Jakutis, A. Mikaila, I. Alekna ir A. Zubras. Kandidatais paliko A. Matukevičienė, J. Antanaitis ir Ramanauskas.

VILNIAUS GRUNTAS SLENKA ŽEMYN

• IDOMUS lietuvių mokslininko pastebėjimas. Geografinių mokslų daktaras Budelis, kuris matyt gyvena Vilniuje, sudaro, kad didieji miestai išpaudžia žemės gruntą žemyn ir paviršius pasidaro žemesnis. Žemės paviršius spaudžiamas didelių namų, o taip pat ir fabrių pastatų priverčia žemės pluta pasiduoti žemyn. Mokslininkas Budelis sako, jog įvyksta tas pats, kaip ir šiaurės ledynuose, kada jie savo svoriu išpaudžia žemę. Budelis jau spėjo atlikti tam tikrus matavimus Vilniuje, Rygoje ir Kaune.

Budelio žodžiais, centrinė Vilniaus dalis per paskutinius penkis dešimtmečius žymiai nuslinko žemyn, nors miesto padėtis geografiniu požiūriu yra tokia, kad panašaus nuslinkimo neturėtų būti.

1973 m. TAUTOS FONDO valdyba. Iš kairės vicepirm. A. Reventas, išd. P. Minkūnas, pirm. prel. J. Balkūnas, sekr. J. Pažemėnas, vicepirm. J. Vilgalys ir vykdomasis vicepirm. Z. Jurys.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

J A U V Y K D O M A S M Ė S O S B A I K O T A S

Pirmosios demonstracijos, skelbiančios mėsos boikotą jau turėjo didoką pasisekimą. Plačiausia mėsos boikotas pasireiškė Californijoje, Los Angeles mieste, kur namų šeimininkės efektyviai įsijungė į demonstracijas ir pasistengė išplėstis rūsies propagandą. New Yorko miesto tarnautojai savo dideliu skaičiumi šiam sąjūdžiui daug pagelbėjo. New Yorke demonstracijose dalyvavo kongresmenai ir kai kurie miesto komisarai.

Prezidentas Niksonas paskelbė, kad mėsos kainos bus reguliuojamos. Bet dėl to paskelbimo mėsos boikotas nė kiek nesumažėjo, nes aiškinama, jos mėsos kainos užtvirtinamos tokios, kokios dabar rinkoje yra. Boikoto organizatoriai nusistatė veikti iki to laiko, kol mėsos kainos tikrai sumažės iki normalaus lygio. Kainos turi būti sugrąžintos tokios, kokios buvo prieš dvidešimt metų. Kai kurių unių vadai irgi nusprendė prisidėti prie boikoto. New Yorko mayoras Lindsey, paskelbė, kad viena diena savaitėje turi būti miesto valgyklose palikta be mėsos. JAV statistikos įstaigos skelbia, kad nuo praėjusių metų kovo mėnesio iki šio laiko mėsos kainos yra pakilusios 43%. Pažymėtina, kad ir Australijoje skelbiama mėsos boikotas.

● NEW YORKE praeitą savaitę įvyko Vietnamo karo veteranų garbei didelis paradas. Svarbesnėmis gatvėmis maršavo patys veteranai ir karo veteranų organizacijų nariai. Dalyvavo 50 karo orkestrų. Publika ypatingai šiltai priėmė daug išskentėjusius veteranus.

● JAV VYRIAUSIAS prokuroras Kleindienst pareiškė, jog senatas neturi teisės areštuoti Baltųjų Rūmų patarėjus, jeigu jie atsisako liudyti seanto komisijose. Bet senatorius S.J. Ervin, pagarsėjusios Watergate bylos tyrinėjimo komisijos pirmininkas, atkirto, jog Vyriausias Prokuroras klysta. Šie argumentai iškilo svarstantisiveržimą į rinkiminę demokratų offisą. Čia

reikia pabrėžti, jog nei senato komitetas, nei kiti oficialūs asmenys nepajėgė rasti įrodymų, kad minimas isiveržimas buvo atliktas Baltųjų Rūmų vadovybės įsakymu ar su jos žinia.

● JEIGU KANADOJE prasidėtų mėsos boikotas, taikliausių prekybos organizacijos ramina vartotojus, jog tuo atveju, kai vietoje mėsos būtų daugiau vartojama proteinas papildyti kiaušiniai, jų Kanadoje yra pakankama ir visi pirkėjai bus aprūpinti.

SUGRĮŽĘ IŠ

NELAISVĖS PASAKOJA

Pirmieji belaisviai, paleisti iš Šiaurės Vietnamo, tylėjo. Dabar daugelis jų pasakoja šiurpius savo išgyvenimus. Vienas Amerikos aviacijos pulkininkas sako, kad labai daug Amerikos aviatorių, pašovus jų lėktuvą, liko gyvi, bet jie buvo vėliau jau žemėje nužudyti. Pulkininkas sako, kad jis asmeniškai žino apie 15 tokių nužudymų. Daugelis žiauriai tardomų lakūnų, po tardymų jau nesugrįždavo.

Aplamai daugumas Amerikos belaisvių buvo kankinami ir moraliai niekinami. Juos versdavo kalbėti prieš savo valstybę surengtuose "spaudos konferencijose". Vienas pulkininkas buvo dvejus metus kankinamas. Pavyzdžiui, jį pasodindavo ant tabure-

tės, neduodavo valgyti ir neleisdavo užmigti po keleto dienų. Kai kuriuos karius prirakindavo prie jų lovų ir taip palikdavo savaitėmis. Jeigu belaisvis bandydavo pabėgti ir jį sugaudydavo, tai jo likimas buvo šturpus. Buvo atsitikimų, kad tokie nelaimingi neišlaikydavo kančių ir mirdavo. Belaisvių prižiūrėtojai buvo žiaurūs beprasmiškai. Vienas skundėsi, kad vietiniai homoseksualistai jį ilgai niekino. Kai kurie buvę belaisviai sako, kad jie troško geriau mirti, negu kentėti nežmoniškas kančias.

Vienas belaisvis, po to, kai baigė savo parodymus, pareiškė: "Šunku kalbėti apie tai, kas buvo. Bet visi turi žinoti, kaip mes gyvenome. Kai kas sako, jog Šiaurės Vietnamas gynė savo teises, bet tikrumoje visa padėtis daug baisesnė, negu kas nors čia Amerikoje gyvendamas gali sau įsivaizdinti." ● VIETNAMO belaisviai irgi grąžinami į namus. Vyksta jų pasikeitimai. Ir paaiškėjo, kad 235 Šiaurės Vietnamo kareiviai buvę nelaisvėje Pietų Vietname, atsisakė grįžti atgal į namus, nes nenori būti komunistų valdomi. Bet ir 65 Pietų Vietnamo kareiviai, kurie buvo Šiaurės Vietnamo nelaisvėje, atsisakė grįžti į Pietų Vietnamą. Pietų Vietname buvo 26, 511 belaisvių, o Šiaurės Vietname 4, 956 belaisviai iš Šiaurės Vietnamo.

J U O D O J I R I N K A S O V I E T U R U S I J O J

Sovietų Sąjunga garsiai minėjo savo veiklos 50 metų sukaktį. Ir tie 50 metų buvo paženklinėti nepalaujama kova su vadinama "juodąja rinka", kurioje pardavinėjami reikalingiausi kasdienės apyvokos daiktai, o taip pat ir maistas. Sovietinė valdžia naudojo įvairiausias dažniausia žiaurias priemones, bet juodoji rinka, kaip buvo anksčiau, taip lygiai smarkiai gyvuoja ir šiandien.

Kiekviena žymesniame Sovietų Sąjungos mieste, pradedant Maskva, o toliau Kijeve, Odesoje, pagaliau dabar ir Vilniuje veikia juodosios rinkos. Ką gali nupirkti juodojoje rinkoje? Ten siulomi jau panešioti drabužiai, batai, seni virtuvės indai ir pagarsėję, nors aplamdyti, bet dar naudotini "samovorai!" Ten parduodami ne tik šiaip sau skarmalai, bet brangūs daiktai, kurie dažniausia yra išvogti iš valdiškų krautuvų ir dirbtuvų. Didžioji sovietų bėda, tai nuolatinis tarnautojų ir darbininkų vaginėjimas. Jie daugumoje gauna visai menkus atlyginimus, jiems verstis yra sunku, tai griežia iš valdiškų išteklių, ką tik gali. Juodojoje rinkoje gali gauti pačius prašmatniausius kaklaraišius, naujus brangius batus, vyriškas kelnės, sukneles ir kojines. Juodosios rinkos di-

dieji veikėjai, tai organizuotų gaujų nariai, kurie "tavorą" atgabena dažnai iš tolimų miestų. Jauni vaikinai superka įvairius labai sovietuose branginamus užsieninius daiktus iš atvykstančių turistų. Tie daiktai irgi pardavinėjami juodojoje rinkoje. Jie perka baltinius, laikrodžius, marškinius.

Kainos juodojoje rinkoje gana aukštos. Užsieninis kaklaraišis - 10-15 rublių. Net kramtomoji guma čia parduodama, po 50 kapeikų už pokelį. Užsieniniai vyriški batai tik 100 rub. Jeigu madingas stiklas arbatai, tai čia prašo 10 rub. Milicija gauda tik tuos, kurie pardavinėja vogtus iš krautuvų daiktus, o visus kitus prekiautojus palieka ramybėje.

NEW YORKO RABINAS VILNIUJE

Vilniuje apsilankė Sovietų Sąjungoje viešintis New Yorko miesto rabinas A. Schneier ir pastorius D. Campion. Jie įtelkė Vilniaus vykdomojo komiteto pirmininkui V. Sakalauskui New Yorko mero laišką ir simbolinį raktą.

Pokalbyje su svečiais dalyvavo Religijų reikalų įgaliotinis J. Rugienis ir Vilniaus arkivyskupijos kurijos valdytojas Č. Krivaitis.

● "DARBININKIJA atmeta dvilypumą pagrindinių demokratinių teisių atžvilgiu" - šia antrašte "AFL CIO News" savaitraštyje (1973. 1. 20) išspausdintas JAV organizuotosios darbininkijos prezidento George Meany vedamasis. Atmesdamas amerikines vadinamos naujosios kairės veidmainiškumą, Meany rašo: "Kas liečia Maskvos dašartinę politiką, mums sakoma, kad mes turime priimti tikrovės politiką. "Tai reiškia Berlyno sieną, minų laukus išlipkima: tai reiškia sutikti, kad, sakykime, Lietuvos katalikų persekiojimas yra sovietų vidaus reikalas. Mūsų požiūris į visa tai kitoks. Mes nenorime sukelti karų, bet mes... pabrėšime skirtumą tarp demokratijos ir diktatūros." (E)

DIDIEJI KANADOS MIŠKAI

PFTRAS MATEKŪNAS

(iš praeito numerio)

Sukilimo dvasia greitai persimetė ir į Lietuvą. Emilija Platerytė jau buvo pilnai pasirėngusi ir pradėjo savo svajones realiai vykdyti, ypatingai tarpe valstiečių, kurie ją gerbė ir mylėjo kaip artimą žmogų. Jos svarbiausias tikslas buvo įtraukti valstiečius į laisvės kovą ir, pradėdant lenkų kariuomenę, kuri atvyks iš Lenkijos, išvaryti rusus iš Lietuvos. Pritarimo ji susilaukė tiek iš dvarininkų, tiek iš valstiečių, nes jos santykiai su visais buvo geri.

Lenkų sukilimo vadas Chlopickis taip pat norėjo, kad Lietuvoje įvyktų sukilimas, nes sutrukdytų rusų kariuomenės aprūpinimą. Muravskiui jis rašė:

— Lietuva buvo ir yra mūsų nepriklausomybės mįslė. Lenkų kariuomenė, įžengdama į Lietuvą, galėtų smarkiai padidėti Lietuvišku korpu. Čia, deklaruodami baudžiamos panaukinimą, laimėtume didelį moralinį ir materialinį pastiprinimą iš žemdirbių pusės.

Emilijai Platerytei suorganizuoti Dusetų apylinkėje sukilėlių būrį sekėsi. Prieš pradėdama kovą su rusais, ji nuvažiavo į Vilnių pasitarti su sukilėlių komitetu. Tačiau, komiteto nariai, ypatingai kariniais reikalais, su ja kalbėtis griežtai atsisakė. Negavusi pritarimo, ji pradėjo veikti padedant C. Plateriui ir kitiems, visai savarankiškai. Pirmas jos tikslas buvo užimti Daugpilį ir toliau plėsti sukilimą Livonijoje ir Gudijoje. Kad lengviau įvykdytų šį planą, ji nuvyko į Daugpilį ir susitarė — ten su karo mokyklos kariūnais, kurių tarpe buvo ir lietuvių, dėl Daugpilio tvirtovės paėmimo. Po trumpo

pasitarimo ir iškilmingos priesaikos, kariūnai ją pakėlė į riterius, prijuosdami jai kardą ir įduodami į rankas pistoletą.

Sukilimą ji pradėjo 1831 m. kovo mėn. 29 d. Tą dieną ji atėjo į Dusetų miestelį. Ją lydėjo Cezaris Plateris, trys moterys ir keli vyrai. Ji buvo apsirengusi kariška uniforma, turėjo trumpus plaukus, kuriuos nukirpo, kai sužinojo, kad Žemaitijoje prasidėjo sukilimas, ir buvo apsiginklavusi. Jie visi, Dusetų parapijos bažnyčioje, pasibaigus pamaldoms, išimaisė į minią, kuri buvo išėjusi iš bažnyčios. Kai ji prabilo į minią, visi ją atpažino ir sveikino:

— Tegyvuoja mūsų grafitė Emilija!...

Emilija Platerytė savo kalboje, kurią pasakė lenkų ir lietuvių kalbomis, kvietė bajorus ir valstiečius įsijungti į ginkluotą sukilimą prieš rusus okupantus. Po kelių valandų buvo sudarytas pirmas sukilėlių būrys, apsiginklavę medžiokliniais šautuvais, kartais ir dalgiais, kurie bažnyčioje buvo palaiminti.

Emilija Platerytė, galutinai susiorganizavus jos daliniui, kuris susidarė iš 360 reitelių ir 300 pėstininkų, daugiausiai apsiginklavusių dalgiais, pasiryžo, kaip jos buvo numatyta, padedant karo mokyklos kariūnams, užimti Daugpilio tvirtovę. Prieš žygiuodami į Daugpilį, jos dalinio sukilėliai dar paėmė iš Daugailių pašto stoties apie 60 valdiškų arklių. Nors rusai jos pradėtą sukilimą stengėsi numalšinti, bet jiems nepavyko. Jų karių kuopą, atsiųstą iš Utenos, sukilėlių, vadovaujant Emilijai Platerytei, buvo sumušta ir turėjo pasitraukti.

1831 m. balandžio mėn. 2 d. Emilija Platerytė su savo daliniu įžygiavo į Zarasų miestą. Jos būrys sustojo kelioms minutėms pailsėti prie Zarasų ežero, kur nepriklausomybės metais jos vardu buvo pavadinta gėlė. Įrašiusi į miesto knygą sukilimo aktą, ji išžygiavo su savo daliniu į Daugpilį. Pakelyje dalinį pasitiko iš Daugpilio, tvirtovės komendanto atsiųstos, dvi rusų kuopos, kurios irgi buvo sumuštos ir išsklaidytos traukėsi Daugpilio link. Tačiau visai netoli Daugpilio jiems kelią pastojo pėstininkų batalionas su dviem patrankomis. Įvyko aršios kautynės. Sukilėliai, apšaudomi patrankų, atsilaukė negalėjo ir išsisklaidė. Kurie išliko po šio mūšio gyvi, aplinkiniais keliais, per miškus ir kaimus, vėl sugrįžo į Zarasų apskr. Kariūnai, kurie turėjo ateiti jiems į pagalbą, dar prieš sukilimą buvo įtarti nuginčiuoti ir griežtoje apsaugoje išvežti į Dybico kariuomenę.

Nors Emilijai Platerytei nepasisekė paūmėti Daugpilio tvirtovę, bet ji vilties nenustojė ir toliau dalyvavo sukilime, visur karštai sutinkama ir remiama. Balandžio mėn. 19 d., su savo būriu ji dalyvavo kautynėse netoli Utenos, kur kovėsi su generolo Sirmano daliniu, kuris po smarkių kautynių buvo priverstas trauktis Anykščių kryptimi. Sukilėliai besitraukiančius rusus persekiojo ir netoli Anykščių dar suėjo į sąlytį. Tačiau, rusai sukilėlių puolimą atlaikė ir, persikėlė per Šventąją, nužygiavo į Žemaitiją.

6

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausiu Keliu")

— Tai puiku, — sutiko Sleževičius.

— Taip, — pasakė Bortkevičienė, — bet kas rytoj gins mus nuo įsiveržusių bolševikų. Atvyks Angarietis ir pakartos Vilniuje Voronežo terorą.

— Aišku, — pasakė Sleževičius, — kas apgins garantijas? Tam reikia jėgos.

— Jėgos nėra, — atkirto Bortkevičienė.

— Jėga būtina, — pasakė Sleževičius.

Ir vos tik jis ištarė žodį „jėga“, tuoj suvokė, kad savo dvasioje palietė demokratijos procese neigiamą sąvoką. Tarptautine prasme terminas „jėga“ stovėjo brutalumo ir debatų neigimo rubrikoje. Tartum atsigaudamas iš prasiveržusių spėjimų srauto, pakartojo:

— Aišku, kas garantuos mūsų valstybės esimą, kas apgins ir atsispirs prieš bolševikų antplūdį?

— Gal būt, garantuos Antantė? — spėjo Bortkevičienė. — Tad Voldemaras su karininku Juozapavičium išvyko į Berlyną. Išvyko ir Martynas Yčas. Būtina paskola naujai valstybei. Ar gaus tą paskolą? Garantijas Nepriklausomybei? Juk paskola ir bus garantija. Kas gi duos paskolą, jeigu valstybė tikrai fikcija? Voldemaras vyks dar į Paryžių. Aš manau, kad vienas iš jo įrodymų Antantei, kad Lietuva yra valstybė — ir bus Berlyne gauta paskola.

— Bet kas garantuos mūsų valstybės apgynimą nuo bolševikų? — pakartojo Sleževičius. — Kur yra jėga, kuri gins garantijas?

Išvelgdama į jo mintis, Bortkevičienė vėl atkirto:

— Jėgos nėra.

Po valandėlės, lyg patvirtindama savo desperatišką tvirtinimą, ji pakartojo:

— Tokios jėgos nėra. Tiesa, mes žinome, kad yra keliasdešimt lietuvių karininkų. Jie visi iš rusų armijos. Tai mažas būrelis, — ir jis neorganizuotas, neginkluotas ir nesudrausmintas.

— Kas jiems vadovauja?

— Apsaugos Štabas, kuris veikia, tikriausiai sakant — nieko neveikia ruso generolo Kondratavičiaus vadovaujamas.

Abu susitiko akimis. Sakinio makabriškumas buvo slegiančiai sunkus.

— Rusas generolas Kondratavičius? — stengdamasis makabrizme atrasti komizmą, pasakė Sleževičius.

— Tarybai sumanius kraustyti iš Vilniaus, Kondratavičius siūlo savo planą: kraustyti į Gardiną.

— Kodėl taip? — sušuko Sleževičius.

— Būtų gera, jeigu tamsta painformuotum Tarybą apie tai, ką manai. Gal jie atidės išvykimą? Pats manai pakeliui fronto padėti. Aš esu už pasilikimą Vilniuje, — pasakė Bortkevičienė.

Prie redakcijos durų Sleževičius sutiko jauną blondiną, einantį į redakciją.

Jiedu pasisveikino.

— Škirpa, — pasivadino jaunutis vyras.

— Iš Petrapilio seimo, — nusišypsojo Sleževičius,

— Kaip gi aš galiu pamiršti?

Paklausė, kaip Škirpai sekasi Vilniuje, ir jaunas karininkas trumpais ir vaizdžiaisakiniais atpasakojo savo kelionę iš Rusijos, vokiečių areštą, drąsų pabėgimą. Jo užtikrintas tonas, kuriuo dėstė savo nuotykius, patiko Sleževičiui. Buvo miela taip netikėtai

Po šių kautynių sukilėlių vadai nutarė sukilimą, sugrįžus į savo senas vietas, plėsti toliau. Emilija Platerytė, perdavusi savo būrį Cezariui Plateriui, kartu su savo kovos drauge Prušinskaitė nuvyko į Smilgius, kur buvo apsistoję, vadovaujami grafo Karolio Zaluskio, panevėžiečių ir Medarto Konco, ukmergiečių sukilėlių būriai. Jos atvykimas pakėlė Zaluskio sukilėlių nuotaiką ir viltį laimėti kovą, kurią daug kas iš sukilėlių, nepasisekus prie Vilniaus buvo praradę. Ji norėjo Zaluskio būryje eiti adjutanto pareigas. Bet Zaluskis priimti jos nenorėjo ir patarė jai grįžti į namus. Nors Zaluskis jai nušvietė visus pavojus, kurie gali ištikti karo lauke, bet ji nuo savo tikslo neatsisakė. Ukmergiečių sukilėlių tarpe ji tuojaus surado savo giminį ir pažįstamą, kurie ją su džiaugsmu priėmė į tą sukilėlių būrį.

Rusų karo vadovybė norėjo kuo greičiau likviduoti sukilimą Lietuvoje, nes dar labiau jam išplitus, galėjo kilti pavojus rusų kariuomenei, esančiai Lenkijoje. Į Lietuvą buvo pasiųstos didelės rusų kariuomenės jėgos, vadovaujamos generolų Sulino, Malinovskio ir Offenbergo. Grafo Zaluskio ir M. Koncės sukilėlių būriai iš Smilgių traukėsi į Šeduvą, sustodami ties Prištobėna iš pakelyje tarp Šeduvos ir Baisogalos, norėdami ten pailsėti, tačiau rusų kariuomenės daliniai pradėjo juos supti, norėdami sunaikinti. Tik gavę paramos iš Kazakauskio jie privertė rusus nuo tų planų atsisakyti.

Emilija Platerytė per visą kovos metą parodė didelę drąsą ir ryžtą. Jos dalinys buvo visai išblaškytas. Prie jos pasiliko tik

trys sukilėliai, o kiti buvo cingę ar, patekę į rusų nelaisvę, ar nužudyti. Po įvairių žygių ir kovų ji buvo taip išvargusi, kad pakelyje nukrito nuo arklio ir būtų patekusi į rusų rankas, kurie besitraukiančius sukilėlius vijosi. Ją išgelbėjo Mykolas Petkevičius ir kiti sukilėliai.

Gegužės mėn. 17 d. Ukmergės dalinys kuriame buvo ir Emilija Platerytė, išėmė į Ukmergę, išvadydami iš jos generolo Verzulino kariuomenės dalinį. Miesto gyventojai juos sutiko su dideliu džiaugsmu. Ukmergėje ji susitiko su savo drauge Marija Rašanavičiūtė, kėlusia iš Livonijos.

Nors Emilija Platerytė jautė didelį nuovargį ir nusilpimą, bet sukilėlių nepaliko.

Kai jos pažįstami patarė jai susirūpinti savo sveikata ir mesti partizaninę kovą, tai ji su savo drauge M. Rašanavičiūtė, nenorėdama daugiau klausyti jų patarimų, perėjo į Konstantinovo Parčevskio pulką, kur kaip ir Ukmergės sukilėlių dalinyje ji vadovavo vienam sukilėlių būriui. Kai į Lietuvą iš Lenkijos atvyko generolas Chlopovskis su savo dalimi, kurioje buvo virš 800 karių, tuoju nuvyko pas gen. Chlopovskį ir paprašė, kad ją priimtų į savo dalį. Generolas ją priėmė ir paskyrė 25-to pulko pirmojo batalio-

ir paskyrė 25-to pulko pirmojo bataliono garbės vardu, pakeldamas ją į kapitono laipsnį. (25-tame pulke, kurį gen. Chlopovskis sudarė iš sukilėlių, buvo du pėst. batalionai ir trys eskadronai raitelių.). Tuomet jai tebuvo vos tik 24 metai amžiaus. Ignas Domei-

ka, 25-tojo pulko vado Masevičiaus adjutantas, apie ją taip rašė:

— Buvo ji nedidelio ūgio, išbalusi, nepasižyminti dideliu grožiu, tačiau, visa jos figūra įkvėpė daug simpatijos ir nepaprasto prielankumo; jos akys buvo mėlynos; buvo labai išsilavinusi, kalbėjo nedaug, buvo labai rimta, jos žvilgsnis įkvėpė jai didelę pagarbą ir išskyrė ją iš visų kitų Lietuvos aristokratų atstovų. Buvo apsirengusi pilku apsiaustu, kuris jai krito iki kelių. Kaktą puošė brangių akmenų karoliai, kurie ją darė labai žavinčią; dėvėjo vyriška kepure, plaukai buvo trumpi, batai labai platūs; liemenį puošė trumpas kardas, ir nešiojo nedidelį šautuvą; jos pentinai buvo iš gryno sidabro; buvo labai kukli, neturėjo jokių pretenzijų; puikiai ir didingai valdė savo žirgą; visuomet buvo su savo palydove M. Rašanavičiūte, kuri buvo labai graži, pilna gyvenimo...

Emilija Platerytė gen. Chlopovskiui labai patiko, nes ji, kaip toliau rašo, Ignas Domeika, buvo to "verta dėl savo labai didelio išsiauklėjimo".

Į Lietuvą su savo divizija atvyko gen. Gulgudas, kilęs iš žemaičių bajorų. Kaip turįs aukštesnį karinį laipsnį, jis perėmė karinę vadovybę Lietuvoje. Jo žinioje buvo apie 20,000 karių. Svarbiausias jo tikslas buvo užimti Vilnių. Vilniaus užėmimo kovose Emilija Platerytė nedalyvavo. Ji su savo daliniu buvo pasiūsta į Kauną, kurį buvo užėmusi lenkų kariuomenė, vadovaujama Karnickio.

— (Pabaiga kitame numervie)

atrasti bendramintį karininką, sueitą dar Petrapiilio sąmyšiuose. Sugavęs akimirka, įterpė klausimą:

— Ar jau yra kokios nors lietuvių ginkluotos pajėgos?

Eidamas greta Sleževičiaus, Škirpa beviltiškai išskleidė rankas. Valandėlę ieškojo trumpo ir ryškesnio nusakymo.

— Jūs kalbėjote su manimi apie tai dar Petrapiily. Tai buvo tartum mano uždavinys sugrįžus Lietuvon. O padėtis tikrai tokia: ant popieriaus yra kariuomenės užuomazga, realybėje ir to nėra.

Ir Škirpa papasakojo, kad Apsaugos Štabas planuoja kariuomenės organizacijos projektą. Prieš bolševikus numatoma pastatyti vieną lietuvių diviziją, — bent trisdešimt tūkstančių vyrų, ir vieną gudų brigadą.

— Visur gudai pristatomi mūsų artimais sąjungininkais, — dėstė Škirpa. — Mūsų pirmasis pulkas prieš savaitę išvyko į Alytų.

— Pirmasis pulkas? — paklausė Sleževičius.

— Tai dvidešimt penki karininkai ir trisdešimt kareivių, — šyptelėjo Škirpa. — Jiems vadovauja karininkas Galvydis.

— Tai gali būti pulko užuomazga, — mašliai tarė Sleževičius.

— Mes gi, karininkai, nesivadiname laipsniais, — kažkaip pašaipiai ištare jaunas karininkas.

Sleževičiaus nuostabai Škirpa išdėstė, kad revoliucijos sąmyšis pasiekė ir Vilnių. Karininkai pasinaikino savo turimus laipsnius. Dabar jie pasidarė vienodo rango „karininkais“. Esą, bolševikai varo smarkią propagandą prieš „auksinius antpečius“. Škirpa dar papa-

sakojo, kad dešimtys lietuvių karininkų sueina beveik kasdien Tarybos patalpose, minguoja, ginčijasi, kelia problemas, ir kad visa tai turi palaidą, netvarkingą pobūdį.

— Informacijų stoka, nepasitikėjimas generolu Kondratavičiumi, nebuvimas darbo ir uždavinių daro visus mus nervingus, nepasitikinčius, tartum parengtus bolševikų spąstams, — skaudžiai dėstė jaunas karininkas.

— Ne, ne, — jis baigė dėstymą, — rusais karininkais mes imame nepasitikėti.

— Kas vadovauja štabui?

— Karininkas Kubilius.

— Man tikrai keista visus karininkus vadinti be jų laipsnio, — nusišypsojo Sleževičius. — Kas kraštas, vis kitas, vienas už kitą keistesnis paprotys.

— Iš pradžių tai atrodė ne tik keista, bet pažeminčiai skambėjo, — pasakė Škirpa. — O paskui, tartum kokia brolija, tartum vieni ir kiti tapome broliais be komandos eigos. Gal keista, bet dabar — neišvengiamybė.

— Kodėl taip?

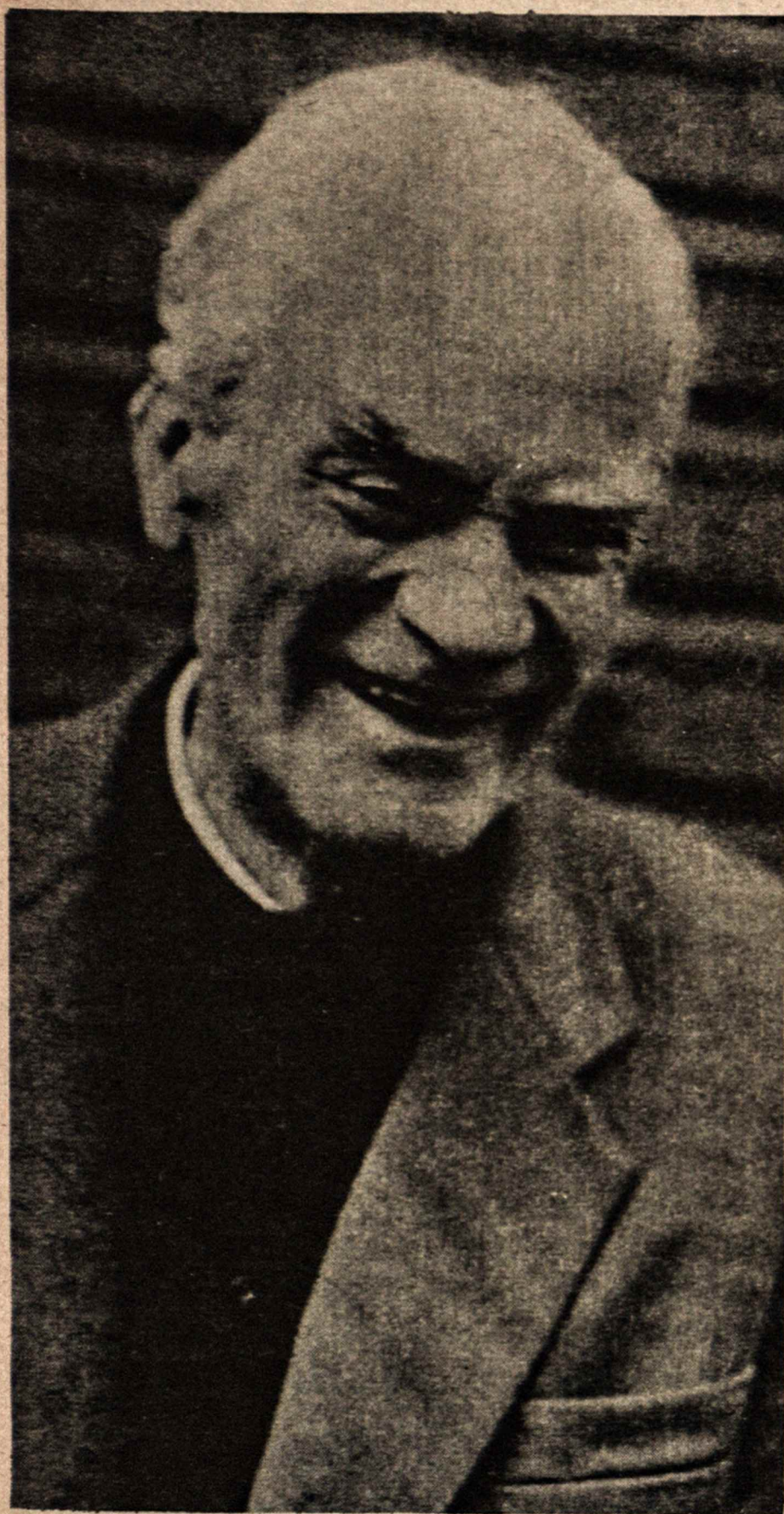
— Norime eiti vienoje grandyje ir veikti, o tik minguojame ir vis gauname pažadus, kad ryt-poryt jau bus kas veikti. Dienos bėga beprasmiškai, o bolševikai jau užėmė Daugpilį.

— Aš juos mačiau Molodečnoje, — pasakė Sleževičius. — Jų daug ir jie atrodė karingi.

— Jūs turite, jūs būtinai turite ateiti į mūsų mingus, — kažkaip maldaujantiškai pasakė Škirpa. — Mes esame tikrai pasimetę. Dar diena kita, ir visi išsivažinės į savo tėviškes. Čia gaišti beprasmiška! Dalis jau išbėgo. Juk daugelis pusbadžiu gyvena.

Bus daugiau.

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

VINCAS MYKOLAITIS - PUTINAS

Čia vienas paskutinių jo atvaizdų.

- • -

PREMIJA UŽ VERTIMUS

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba yra paruošusi taisykles premijai už lietuvių rašytojo literatūrinį veikalą, išverstą į svetimą kalbą ir išleistą. Premijos iniciatorius ir mecenatas - Petras B. Varkala, gyvenęs Anglijoje. Jis premijai skiria 1000 svarų - apie 2500 dol. Premijos tikslas: paskata lietuviams rašytojams rūpintis savo kūrybos paskleidimu pasaulyje. Mecenatas turi mintyti vertimus į anglų, prancūzų ir vokiečių kalbas. Šiuo metu Lietuvių Rašytojų Draugija Petru B. Varkalui yra įteikusi premijos skyrimo taisyklių projektą ir laukia jo galutinio žodžio.

8 psl.

V. MYKOLAIČIO - PUTINO 80 METŲ SUKAKTUVĖS

Vilniuje laikraščiai mini nuo rašytojo Mykolaičio-Putino gimimo 80 metų sukaktuves. Apie jį randame nemažą atsiminimų, o taip pat surankioti jo įvairiomis progomis pasakyti žodžiai apie lietuvių literatūrą ir žymiuosius rašytojus. Kada, pavyzdžiui, buvo minimas Mažvydo jubiliejus, tai Putinas pasakęs, kad pirmąją lietuvišką knygą pagimdęs humanizmo sąjudis, o dabar, girdi, jos pasirodymo sukaktuves švenčiame "sovietinio socializmo metais, kada reformuojamas gyvenimas pagrindais, atgaivinančiais pasaulį ir žmogų".

Tai, žinoma, daromos pastangos Putiną susovietinti ir parodyti jį Lietuvos jaunimui, kaip ištikimą esamam dabar Lietuvoje režimui. Tyčia cituojamas eilėraštis "Spalis" kuriame kalbama apie paskutinį ir ryžtingą mūšį, apie Petrograde vykusias su rusų kariais kautynes ir apie "Lenino ranką ištįsytą virš Rusijos".

Putinas pastaruosius savo gyvenimo metus gyveno jau pasišalinęs nuo oficialaus gyvenimo, jis buvo užsidaręs ir nedalyvavo jokios vietos valdžios parengimuos, nors jaunimas jo neužmiršdavo ir jį aplankydavo. Matyt, kad subuvusiais savo studentais jo ryšiai niekada nebuvo nutrūkę.

Čia duodame trumpą ištrauką iš buvusios studentės išpudžių aprašymo, apsilankius pas jau paliegusį rašytoją:

...Rašytojo jėgos pamažu tirpo kaip žvakė. Taip troškai jį vėl išvysti besijuokiantį. Būdavo tik trumpos akimirkos, kai V. Mykolaitis-Putinas pagyvėdavo. Arba atsilan-

kusieji paliesdavo jam rūpimą temą, arba prabildavo muzika. Rašytojas labai apgalvestaudavo, kad dėl sveikatos negalės lankytis Filharmonijoje. O muzika jo gyvenime vaidinanti didelį vaidmenį. Šit, klausydamas Bethoveno, jis parašė ne vieną kūrinį. Pameniu, kai rašytojas lyg vaikas džiaugėsi, gavęs Čiurlionio "Mišką". Jis labai vertino Gruodžio, Balsio, Juzeliūno, Dvariono kūrybą. Ir jaunystėje, lygiai kaip literatūra, jį traukusi dailė ir muzika.

Besimokydamas Friburge, iš tenykščių studentų atrinko balsingus ir subūrė chorą, kuriam dirigavo.

Ten pat gyvenant, lietuviai studentai rengdavo išvykas už miesto, kurios neapsieidavo be dainų. Paprastai V. Mykolaitis-Putinas ir pradėdavo. Rašytojas turėjęs gerą muzikinę klausą ir malonaus tembro balsą.

Susibūrus šokiui, V. Mykolaitis neprašomas sėsdavęs prie rojalio...

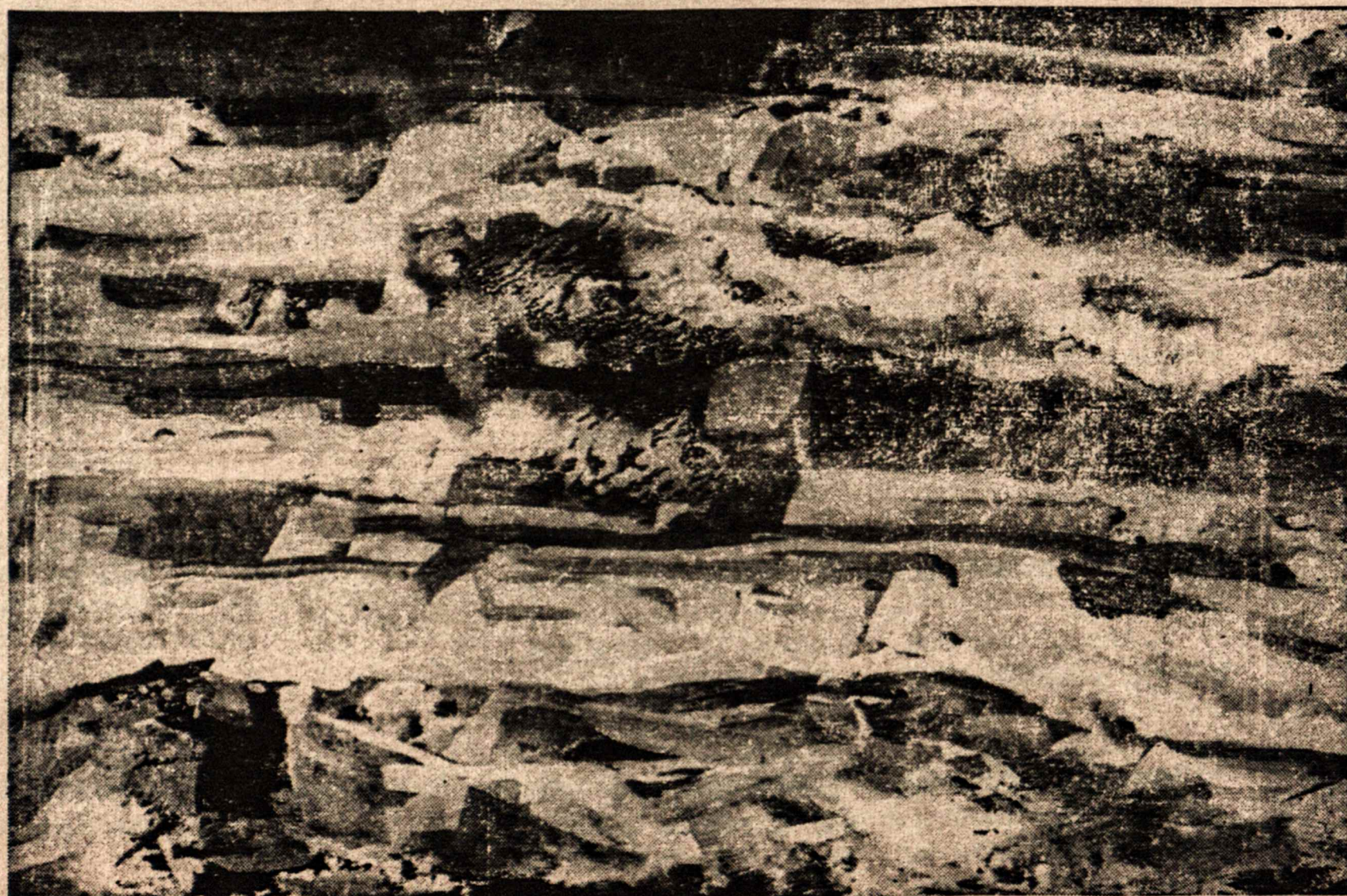
1966-ųjų metų pavasarį labai daug V. Mykolaičio - Putino nuotraukų Kačerginės namelio terasoje ir gamtoje padarė Felicija Juodikaitienė. Vietinė spauda atrinko, kaip jai atrodė, pačią svarbiausią - rašytojas stovėjo po pušim pavargusiu veidu, atsirėmęs lazdos.

V. Mykolaitis - Putinas išsėdė:

- Argiaš jau toks paliegęs. Ką žmonės pagalvos? Man ta nuotrauka visai nepatinka - ji iškreipia tikrovę. Argi skaitytojas galės patikėti, kad dar šitokis rašytojas gali dirbti!

V. Mykolaitis - Putinas juto savo jėgas mažtanti, tačiau labai troško baigti versti "Poną Tada"...

MARIJA MACIJAUSKIENĖ.

Adomas Galdikas

Pavasaris laužo ledus

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

• KANADOS Federalinė vyriausybė 1972 metais turėjo 14 bilijonų 8040 milijonų dolerių išlaidų. Tai milžiniškas valdžios išlaidų padidėjimas. Nes 1942 metais tebuvo tik vienas bilijonas 850 milijonų dolerių išlaidų. Federalinės vyriausybės įstaigose anksčiau dirbo 83, 781 valdininkas, o dabar valdininkų jau yra 273, 537.

• MANITOBOJE 1971 metais buvo iškasta įvairių mineralų bendrai sumai \$329,000,000, o bet pernai metais vertė iš žemės gautų turtų žymiai buvo mažesnė.

VYRIAUSYBĖS PAŠALPOS TAUTINĖMS KULTŪRINĖMS ORGANIZACIJOMS

Iš Ottawos vyriausybės įstaigų patirta, kad skiriamos stambios lėšos Kanados piliečių, ypačingai atskiras tautas atstovaujančių, sąmoningumui pakelti. Pirmoje eilėje pinigai skiriami eskimų ir indionų organizacijoms sušelpiti. Siekiama sustiprinti atskirų tautų bendradarbiavimo dvasią, o taip pat pakelti kanadiečių valstybinį sąmoningumą.

Tautybių kultūrinių reikalų ministeris Stanley Haidash pareiškė, jog bus vykdoma ištisa tautų kultūrinė programa. Bendroji vyriausybės pašalpų suma sieks-\$209, 588. Žymiąją šių dotacijų dalį gaus atskiros tautos ir jų organizacijos. Pašalpos skirtos 69 organizacijoms. Tarp kitų pašalpas gauna 11 uk-

rainietišku ir 5 lenkiškos organizacijos./C. kiek gauna lietuviškos organizacijos?/.Ukrainiečiai gauna bendrą sumą-\$33, 800, o lenkai - \$8, 600.

Atskiniama, kad čia nesama jokios diskriminacijos, bet duodama toms organizacijoms, kurios jau sugebėjusios atlikti tam tikrus darbus.

Kaip ten bebūtų, o reikia lietuviškomis organizacijoms susirūpinti šiuo reikalu. O jeigu jau kam paskirtos valdžios pašalpos iš lietuviškų organizacijų, tai turėtų būti aiškiai paskelbta, kas gavo ir už kokius darbus pinigai gauti. Šios šalies lietuvių visuomenė yra gerai organizuota ir reikia tikėtis jog netrukus gausime pilnas informacijas.

PANAIKINO SVEIKATOS APDRAUDOS MOKESČIUS

Albertos vyriausybė nuo š.m. balandžio mėn. 1 d. panaikino sveikatos apdraudos mokesčius, kurie toje provincijoje buvo \$99.60 per metus šeimoms ir \$49.80 nevedusiems. Pažymėtina, kad ir pats sveikatos apdraudos įvedimas pirmiausia buvo padarytas tos pačios NDP partijos Saskatchewan provincijoje ir tik po kelių metų buvo liberalų perimtas visos Kanados mastu. NORI IŠVADUOTI IŠ KALĖJIMO DARBO UNIJŲ VADUS. Trys didžiosios unijos Quebeco provincijoje sutarė daryti pastangas

išvaduoti savo vadus Marcel Pepin (CNTU), Louis Laberge (QFL), ir Yvon Charbonneau (Mokytojų) iš kalėjimo. Jie buvo nubausiti vienu metų kalėjimu už nevykdymą teismo įsakymo, kur pernai buvo reikalaujama nutraukti streiką. Juos remia tarptautinių unijų vadai ir net grąšina Kanados laivų ir lėktuvų boikotu.

KANADOS EKSPORTAS vasario mėnesyje padidėjo 17% lyginant su tuo pat mėnesiu praeitais metais. Per pirmuosius du šių metų mėnesius eksportuota už 3,6 bilijonų dolerių, arba 25% daugiau, kaip pernai.

JAMES J. MACDONELL 57 m., montrealietis, paskirtas su 42,000 dol. Vyr.Valstybės Kontrolierium vietoje į pensiją išėjusio Maxwell Henderson. Pastarasis buvo konservatorių žmogus.

KANADOS ATOMINĖS ENERGIJOS kompanijos pardavė Argentinai už 220 mil. dol. 600 megavatų atominės energijos elektros stotį. Tatai pirmas tos rūšies pardavimas laisvoje rinkoje. Vyriausybės remiama ir jai tarpininkaujant ši Kanados kompanija jau yra pastatiusi atominės stotis Indijoje, Pakistane ir Rumunijoje.

JAV UŽDRAUDĖ CIVILINIAMS LĖKTUVAMS SKRISTI GREIČIAU UŽ GARSĄ. Tačiau tatai nepakenks Britų-Prancūzų statomam Concordia lėktuvui, kadangi pasiekęs JAV teritoriją jis galės skristi žymiai lėčiau už garsą. JAV oro susisiekimo bendrovės neseniai savo Concordia lėktuvų užsakymus atšaukė, tuo savo žingsniu labai pakenkė šių lėktuvų statyboms.

NAIKINA 240,000 CIGAREČIŲ PER DIENA. Pekine, Kinijoje birtai atgabeno į parodą mašiną, kuri per dieną gali pagaminti 240,000 cigarečių. Kiniečiai yra didžiausi rūkoriai pasaulyje ir labai ta mašina domisi. Jie tas cigaretes mielai surūkytų ir britai mielai jas jiems padovanotų, bet pagal Kinijos muitų įstatymus taip daryti negalima. Tie 240,000 kasdien pagaminamų cigarečių čia

Margaret Atwood Kanados poetė laimėjusi pirmą premiją.

pat vietoje ir sudeginami. BRANGAKMENIŲ BIRŽA. Mažame Vokietijos Idar Obersteine miestelyje, 70 mylių nuo Frankfurto, pradėjo veikti 22 aukštų pastate pirmoji pasaulyje Daikan

Daimantų ir Brangakmenių birža. Didžiama patalpų jau išnomuota 10 metų įvairių kraštų bendrovėms. Mažesniu mastu ir dabar veikia pasaulyje 13-ka panašios rūšies biržų, iš kurių žinomiausios yra Antvarene, New Yorke, Londone, Amsterdame, Tel Avive, Milane, Vienoje ir Johanesburge.

AUKSO KAINOS TEBEKYLA. Spekuliacija, infliacija ir kitokios užsienų valiutų negerovės labai iškėlė aukso kainas. Praeitą savaitę Winnipege už aukso unciją buvo mokama net \$98.33. Vos keli metai atgal JAV kietai laikėsi \$35.00 aukso kainos, taigi dabar ji beveik patrigubėjo.

• CONTACT CANADA-tai programa, kuria pagelbės jaunimui susipažinti su Kanados įvairiomis vietovėmis. Šioje programoje numatomi ir svetimų valstybių studentai, kurie čia atvyksta mainų pagrindu. Ši organizacija yra dalis tarptautinės jaunimo organizacijos, kuriai priklauso Kinija, Suomija, Jamaika, Meksika, Norvegija, Lenkija, Ispanija, JAV. Kas norėtų šia programa pasinaudoti, privalo kreiptis į Contact Canada įstaigas.

• QUEBECO provincija 1972-1973 metais numatė, kad bus deficitas iki 36 milijonų dolerių, bet dabar

apskaičiuojama, kad bus tik apie 34 mil. dolerių.

• KANADOJE yra Distress Centers, kur kiekvienas gali gauti patarimą bet kokioje bėdoje ar nelaimėje. Čia duodami praktiški patarimai asmenims, kurie patys sau neįstengia pagelbėti. Visoje Kanadoje yra 50 tokių centrų. Dažniausia čia kreipiasi vieniši asmenys. Čia galima gauti pagalbą įvairiausiais reikalais, ypačingai jei reikia su valdžios įstaigomis aiškinti legalias bylas.

• PRAGYVENIMO išlaidos Kanadoje paskutinį mėnesį smarkiai pakilo. Opozicijos vadas Stanfieldas kelia klausimą užšaldyti kainas 90 dienų. Prekių kainų tyrinėjimai nuodugniai vykdomi. Parlamento komisija pareikalavo duomenų kiek pelno turi didžiosios kompanijos, kiek jos išleidžia reklamai, kaip nustatomos prekių ir žemės ūkio produktų kainos.

• KANADOS parlamentas savo kovo 28 dienos posėdyje pakelti pensijų išmokėjimus, kad mažiausia pensija būtų bent šimtas dolerių į mėnesį. Atitinkamai turės padidėti pensijos ir visiems kitiems, kurie gaudavo didesnes sumas. Bus padidintos pensijos ir invalidams bei veteranams.

• MONTREALIO autobusų ir metro važinėjimas pasiliks nebrangesnis, kai dabar yra. Apie tai pareiškė šio susisiekimo vadovas L. Hanigan.

Naujai atvykę iš Ugandos ir Kanadoje pastoviai apsigyvens. 1973. IV. 11

KAZIUKO MUGĖ

Londono (Ontario) lietuvių skautų vietininkija, kaip ir daugelis kitų vienetų, Kaziuko mugei ruošėsi ir norėjo šią tradicinę-metinę skautų šventę turėti kovo mėnesio pirmoje pusėje. Deja, tą šeštadienį, kai mugei viskas buvo jau paruošta, Londono mieste praužė didelė sniego audra ir paralizavo visą susisiekimą. Teko mugei skirtą dieną nukelti, tačiau skautiška nuotaika nekrito, nors daug ką, ypač mugei skirtus maisto dalykus, teko iš naujo pagaminti bei kitus pasiruošimus pakartoti. Kaip ten nebūtų, skau-

tai vistiek jautėsi gamtos draugais, nors ir gamtamotina ši kartą stipriai pasiautė.

Kovo mėn. 25 d. Londono lietuvių parapijos bažnyčioje išsirikiavo gražios skaučių-skautų gretos ir su vėliava priešakyje per pamaldas pagerbė savo patroną Šv. Kazimierą.

Parapijos salėje per iškilmingą sueigą skautai įteikė parapijos klebonui kun. B. Pacevičiui Švenčiausios Marijos statulėlę-drožinį ir paprašė tai bažnyčioje matomoje vietoje įtaisyti. Statulėlės apačioje, metalinėje plokštėje, yra atitinkamas įra-

šas, kuris bylos apie Londono lietuvių skautus šioje apylinkėje. Skautai yra labai dėkingi parapijos vadovybei už globojimą ir leidimą pasinaudoti patalpomis per sueigas ar parangimus.

Tuo po sueigos, - mugei bematant pajudėjo ir buvo pilna jaunųjų klegesio. Skautų tėveliai ir bičiuliai maloniai stebėjo, kai sukos laimės ratai, spragsėjo suspaustu oru "šaudymas" kai kiekvienas traukė loterijos bilietą ir... laimėjo ką nors, nes visi bilietai buvo pilni. Nuolatinis susitelkimas buvo prie sesių ir brolių stalų, apkrautų rankdarbiais bei skautiško kruopštumo bei nagingumo dalykėliais. Tėveliai ir bičiuliai visus tuos skautų gaminius mielai pirkė, nes kainos buvo tikrai prieinamos. Į galą savo "gaminys" skautai visai nupigino. Mat jų tikslas-sukelti lėšų ateinančios vasaros stovykloms ir dabar vykstantiems skautų jubiliejiniais metams. Reiktų tik užgirti šias skautų pastangas-savo jėgomis sukelti reikalingas lėšas, o ne prašyti pašalpų ar aukų.

Kitas malonus reiškinys-per loteriją paskleisti visuomenės spausdintą lietuvišką žodį - knygeles. Šiaip spaudos kioske tos knygelės užsiguli ir tetai kas į jas atkreipia dėmesį bei nusiperka. Dabar per skautų loteriją lietuviška knygelė pateka į skaitytojo rankas ir, tur būt, neliks nepaskaityta. Sekmingai išplatintas ir skautų žurnalas "Skautų Aidas". Surinkta net kelios ir naujos prenumeratos.

Pažymėtinas ir skautų mamų bei šeiminių pasidarbavimas pagaminant lietuviškus pietus. Svečiai, tėveliai ir bičiuliai galėjo pasivaikinti pagal savo skonį ir gana nebrangiai, bet visgi tatau papildė skautišką kasą. Darbščioms šeiminiškėms, kurios jau per metų eilę talkininkauja, skautai išreiškė gilią padėką ir įteikė kuklių dovanėlių.

Skautų mugė praėjo sklandžiai. Visi skirstėsi patenkinti šia skautiška tradicija.

L. E-tas.

LAIŽUVA - KUR GYVENO POETAS VIENAŽINDYS

Per Ventos vidurupio lygumą ramiai teka Vadaksties upelis. Jis yra siena tarp Lietuvos ir Latvijos. Dešiniajame upelio krante, ant neaukšto skardžio, kur Bravarupis įteka į Vadakstį, isikūręs Laižuvos miestelis.

Vienoje legendoje sakoma, jog kartą kalavijuočiai nutarę pasižūrėti, kas yra į pietus nuo jų valdų ir patraukė į tą pusę. Bet jiems pastoję kelią žemaičiai su ginklu rankoje ir šūkiu: "Lai žuva priešai anapus upės pelkėse ir krūmuose, nepriėję prie mūsų sodybų!" Nuo tada šios apylinkės ir gavusios Laižuvos vardą.

Senovėje Bravarupis ir Vadakstis buvo vandeninės, o pelkėtų pievų vadakšnių prie jų buvo gana daug. Manoma, kad nuo tų vadakšnių yra atsiradęs ir Vadaksties upelio pavadinimas.

Istorikai randa duomenų, kad XVI a. pradžioje Lietuvos didysis kunigaikštis Aleksandras Jogailaitis žemes, kurios tuo metu vadinosi Dirvėnų valsčiumi, kartu su dabartinės Laižuvos apylinkėmis perdavė savo žmonai Elenai, Maskvos kunigaikščio Ivano III dukrai.

Laižuva ir jos apylinkės turėjo daug šeiminių. Ilgą laiką Laižuvos savininkais buvo O. Varžinskienė ir jos giminaičiai. XVIII a. pabaigoje Rusijos imperatorė Jekaterina II Laižuvą atidavė savo gerbėjui, žymiam to meto veikėjui P. Chominskiui. Tačiau greitai jis Laižuvos neteko, kadangi už dalyvavimą 1794 m. sukilime buvo nubaustas. 1811 m. Laižuva atiteko Dysnos vėliavininkui Širiniui. Netrukus Laižuvos dvarą nupirko vilnietis Zabielskis, kuris praturtėjęs Rusijos-Prancūzijos karo metu. Buvo gandy, kad, Vilniuje mirus Napoleono armijos generolo pinigų saugotojui, tuos pinigus pasisavinęs Zabielskis, ir nusipirkęs Laižuvą. Zabielskio vaikai mėgė puotauti, dvarą greit praleido. Po Zabielskių Laižuva priklausė baronams de la Krua.

Laižuvos dvaro savinin-

kė O. Varžinskienė 1661 m. čia pastatė pirmąją medinę bažnyčią. Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius Jonas Kazimieras bažnyčiai padovanojo žemių su ištisais kaimais. Laižuvos dvaras buvo žinomas net nuo XIII a. vidurio, o miestelis pradėjo kurtis, tik atsiradus bažnyčiai.

Labai lėtai plėtėsi Laižuvos miestelis. Tam trukdė aplink esančios neliečiamos dvaro žemės ir miesteli siaubę gaisrai.

1713 m. Augustas II leido Laižuvoje savaitinį turgų. Tai turėjo įtakos miestelio augimui. 1840 m. čia gyveno apie 300 žmonių. 1867 m. - 481 gyv., 1897 m. - 981 gyv. Po pirmojo pasaulinio karo Laižuvoje gyventojų šiek tiek sumažėjo (1923 m. buvo 845 gyv.), per antrąjį pasaulinį karą gyventojai buvo visiškai išblaškyti. 1970 m. surašymo duomenimis, Laižuvoje gyveno 423 žmonės.

1897 m. Laižuvoje gyveno daugiausia žmonių. Matyt, turėjo reikšmės 1873 m. nutelstas Mažeikių-Jelgavos geležinkelis ir stotelės atidarymas.

Laižuviečiai didžiuojasi tuo, kad 1876-1892 m. čia gyveno žymus lietuvių poetas lyrikas A. Vienažindys. Jį žino ir visa Lietuva iš gražių dainų, dainuojamų dar ir šlandieną. A. Vienažindys palaidotas Laižuvos kapinėse.

Laižuva turi gražias laisvės kovų ir revoliucines tradicijas. Miestelio ir apylinkių gyventojai dalyvavo 1863 m. sukilime. 1905 m. kovo 26 d. aikštėje prie bažnyčios laižuviečiai suorganizavo mitingą. Jame kalbėjo J. Gužauskas, rašytojas K. Jasiukaitis.

Nauja laisvės kovų bangą vėl išsiliejo 1919 m.

Didelių žiaurumų Laižuva matė antrojo pasaulinio karo metais. 1944 m. spalio mėnesį pasitraukdami hitlerininkai sudegino visą miestelį. Liko vos du mūriniai namai.

A. SAMAS

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

CHOLESTERINAS IR VĖŽYS

Vitvatersando universiteto prof. F. Seba mano, kad cholesterolo (kurio yra visose gyvose ląstelėse) perteklius dėl kažkokio igyto genetinio defekto priverčia paprastą ląstelę dalytis nenormaliai greitai ir prarasti ryšį su aplinkinėmis ląstelėmis. Mokslininko nuomone, šituo paaiškinamos dvi būdingiausios vėžinių ląstelių savybės: nekontroliuojamas augimas ir gebėjimas atsiskirti ir prisiskverbti į kitas organizmo dalis. Prof. Sebos hipotezė, matyt, patvirtina tas faktas, kad vėžinės ląstelės pagamina cholesterolo 2-3 kartus daugiau, negu normaliosios.

Mokslininkas pareiškė, kad "nereikia žmonėms kelti panikos ir atsisakyti produktų, kuriose gausu cholesterolo - gyvulių riebalų ir pieno produktų, nes cholesterolo perteklius organizme neturi nieko bendra su maisto riebalais". Jis mano, jog ląstelė pradeda gaminti padidintą cholesterolo kiekį todėl, kad jos kontrolės mechanizmas sugenda dėl kažkokio fermento trūkumo. Tai, matyt, įvyksta, žuvus už to fermento gamybą atsakingam genui. O pražudyti geną gali cheminės medžiagos, radiacija, koks nors virusas ar kokie nors kitokie aplinkos veiksniai.

Prof. Sebos hipotezė gimė tada, kai jis sukūrė metodą dujų emulsijai vandeninėje aplinkoje gauti. Šis metodas padėjo gauti ypatingą putų rūšį - šių putų burbuliukai pripildyti ne dujų, o skysčio. Viena šių putų atmaina yra geras modelis tirti gyvųjų audinams, kurių ląstelės

sudarytos iš "vandeningos substancijos riebalingame apvalkale".

"Matyt, kiekvienai ląstelei reikia cheminės medžiagos - sako mokslininkas, - gravituojančios į paviršių, kur ji, silpnindama paviršiaus įtampą, padeda ląstelei dalytis. "Esama įrodymų, kad tokia medžiaga gali būti cholesterolas, kurio paviršiaus aktyvumas didesnis, negu daugelio kitų medžiagų. Jeigu "riebaluose" cholesterolo mažiau kaip 0.75%, ląstelės sukimba viena su kita, o jeigu daugiau, o taip būna vėžio pažeistuose audiniuose, sankabos jėgos taip susilpnėja, kad jos atsiskiria viena nuo kitos.

Normali ląstelė cholesterolo koncentraciją kontroliuoja paprasta oksidacija. Tam reikalingas kažkoks fermentas.

Profesorius mano, kad vėžys atsiranda, tik tada, kai cholesterolo kiekis ląstelėje jau nekontroliuojamas geno. Dėl to prasideda nekontroliuojamas dalijimasis ir susilpnėja ląstelių sukibimas.

KASDIENINĖS PASTABOS

Medicinoje paprastai labai mažai terandame juoko, tačiau juoke neretai galime užtikti labai daug medicinos.

Laikrodis kelionę prailgina, vaizdai - sutrumpina.

Prie Dievo kojų prisitartinio vargšė siela, priklaupe ir žemai nulenkus galvą skaudžiai pravirko; - Viešpatie, man niekas gyvenime nepasisekė.

Visagalis gailėstingai žvilgterėjo į suklupusią

sielą ir tarė:

- Aš žinau, kad tu visad stengeisi, - o tai jau yra pasisekimas!

Jeigu gyvenime visur pradėdi jausti anksčiau niekad nesutiktą lengvėjimą - apsižiūrėk, ar tik kartais neriedi pakalnėn?

Juozukas: - Aš įkritau į purvą.

Mama: - Ką, ar su naujom kelnėm?

Juozukas: - Taip, bet aš kritau taip staigiai, kad nespėjau jų nustumti.

Niekas taip nėra reikalingas tavo šypsenos, kaip tas, kuris jos neturi ir negali kitam duoti.

Tai atsitiko Londone. Į dviaukštį autobusą įlipo visiškai girtas keleivis. Kai jis pagaliau šiaip-taip pasiekė viršutinį aukštą čia stabterėjo ir staiga apsisukęs leidosi šaukdamas žemyn:

- Gelbėkitės, autobuse nėra vairuotojo!

Paruošė V. Š.

Naujos tendencijos madose

Kaimynui, geram bičiuliui, jaunavedžiams -
- laikraštis
geriausia dovana

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

PRADĖDANT NUO **\$595⁰⁰**

Išvykimo datos: gegužės 17, 31, birželio 14, 21, 28, liepos 5, 12, 19, 26, rugpjūčio 2, 9, 16, rugsėjo 6, 13, spalio 4 dienomis.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai, Trakai ir Kaunas.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISŲ
DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pratomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŲSŲ GIMINĖMS išsikviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą. Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL 131, P.Q. - CANADA
TEL.: 84-5292 844-5662

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

totimis

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtyys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

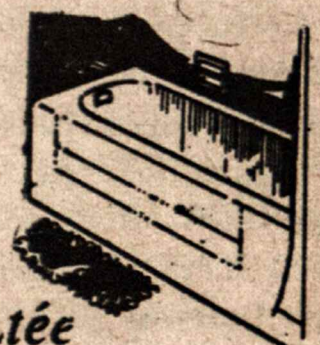
VISKAS - MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remdėliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannontyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

(vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame (vairius patarimus, (kainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

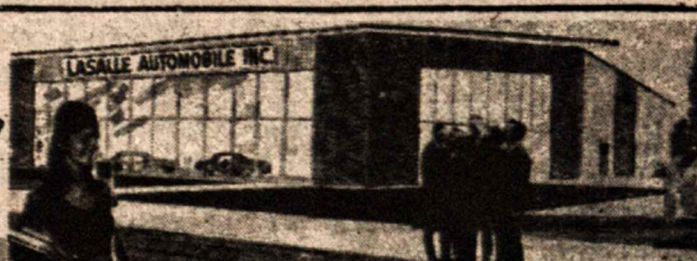
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

hamilton

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5 1/2 %
šėrus ir sutampas	6 1/2 %
už vieno metų terminuotus indėlius	7 %
ir 3 metams	7 1/2 %
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10 %
nekiln. turto paskolas iš	8 1/2 %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,000,000.

Atvelykio Šokiai

BALANDŽIO 28 d. HAMILTONE

Jaunimo Centre, 58 Dundurn N. — 7:30 val. vak.

Programai DALYVAUS PIRMĄ KARTĄ HAMILTONE B. NAGIENĖS IŠRAIŠKOS ŠOKIŲ ANTUZIASTĖS IŠ MONTREALIO.

Veiks: bufetas, turtinga loterija ir užkandžiai.

Įėjimas: suaugusiems \$2,50, jaunimui \$1,50.

Hamiltono Ateitininkai

PORA ŽODŽIŲ APIE MŪSŲ DARBSČIUS LIETUVIUS.

Bonyta Zemgulytė, mūsų mielos p. Mičkienės sesutė, vienuolė, priklausanti Šv. Elzbietos kongregacijai, sulaukė 70 metų amžiaus. Gyvena Vokietijoje, Delmenhorst, netoli Bremeno. Nors jau silpnos sveikatos, bet dar dirba ligoninėje gail. sesele.

Lietuvoje, gyvendama Kaune, dirbo Dr. Gyllo klinikoje. Vėliau persikėlė į Svlekseną kur arti nebuvo ligoninės. Bonyta sumanė aukų būdu pastatyti šimto lovų ligoninę. Po visą Lietuvą rinko aukas važinėdama po kaimus, bažnytkaimius. Ligoninė beveik buvo baigiama statyti prieš rusams užimant Lietuvą. Dabar nežinoma kokiam tikslui komunistai naudoja tą pastatą kur žmonių sudėti triuso vaisiai.

Malonu paminėti mūsų darbsčius lietuvius pasišventėlius. Linkiu seselei Bonytai sulaukti sveikų ir ilgų metų.

Labai reikia mūsų pensininkams seneliams namų su neperaukštu nuomu,

bet dėja, tokių pasišventėlių, kaip Bonyta neatsiranda. Senelių namai daugiau reikalingi negu koplyčios kur suaukojo milijonus. Esami senelių namai daugumai pensininkų neprieinami dėl aukšto mokesčio, kurie tik iš pensijos gyvena. Reikia manyti, kad senelių namams aukos būtų galima lengviau surinkti negu anuo laiku Lietuvoje. Daug lietuvių labai dosnūs ir pajėgūs paaukoti ir didesnes sumas, bet nėra iniciatoriaus ir gal todėl, kad nėra pakankamos vienybės. Turint gerus tikslus atsiranda grovėjų, tai labai apgailėtina.

J. D.

sudbury

Didelėmis pastangomis lietuviai gyvenantieji vakarų pasaulyje išleido lietuvių enciklopediją. Po to pradėta leisti ir lietuvių enciklopedija anglų kalba. Tėvynėje per 30 metų, okupantams varžant lietuvių enciklopedijos išleista tik 3 mažychiaitomai ir tie partijos įsaky-mu suklastoti. Lietuvių enciklopediją turėtume įsi-

gyti kiekvienas tautiniai susipratę lietuviai, o enciklopediją anglų kalba dovanoti mūsų priaugančiai kartai — jaunimui.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba jausdama, kad tas reikalinga mūsų tautinei egzistencijai, nustatė enciklopedijos platinimo kontingentus visoms Kanados Lietuvių Bendruomenės valdyboms. Sudburiui paskirta 7 prenumeratos. Labai džiugu, kad tautiečiai tą reikalą suprato ir visas užsisakė. Užsiskiusieji: — Antanas Strakauskas, Algis Kručas, Kazimieras Šviežikas, Marytė Trumpauskienė, Zigmas Labuckas, Vladas Kriaučeliūnas ir Silvija Martinkutė. Visais enciklopedijos platinimo reikalais pasirūpino Aldona Kručienė. L.B. valdybos vardu, jai širdinga padėka.

• V. Z. Labuckas labai sėkmingai baigė Career Academy — Broadcasting clasę — Toronte. Greitu laiku tikisi pradėti darbą savo įdomioje specialybėje. Sėkmės.

• Vladas Kriaučeliūnas, "NL" skaitytojas atšventė savo gimtadienį, ta proga, nusipirko naują mašiną, o savo anukei užsakė lietuvių enciklopediją, anglų kalba.

st.catharines

Niagaros pusiasalio skautai — es, š. m. gegužės mėn. 6 d. iškilmingai paminėjo Žalgirio Vietin. įsikūrimo 20 m. sukaktį ir skautų veiklos atkurimą pusiasalyje.

Minėjimo tvarka:

10 val. pamaldos, Tėv. Pranciškonų koplyčioje. 75 Rolls str. St. Catharines.

11:30 val. iškilminga sueiga (slovakų salėje) Welland-Page gatvių kampas.

12:30 programa, dalyvaujanta. a. v. s. S. Kairio muzikiniam vienetui.

2 val. vaišės ir nuo 3 ligi 6 val. v., skautų — čių šokiai.

Kviečiami dalyvauti L.S. Brolijos ir Sėsėrijos vyr. skautininkas — kė, Kanados Brolijos ir Sėsėrijos rajono vadai, rajono vadeivos, Toronto ir Hamiltono skautai — es ir vadovai.

Taip pat buvę vietininkijos skautininkai ir sk. rėmėjų vald. nariai. B.S.

toronto

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5 1/2 % už depozitus
6 % už šėrus (numatoma)
6 % už taupymo s-tas
6 1/2 % už 1 m. term. dep.
7 1/4 % už 2 m. term. dep.

IMA

8 % už asm. paskolas

8 % už mortgičius

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario.

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19 3/4 svarų gryo svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RONGESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

montreal

XVIII-JI KANADOS LIET. DIENA

Š. m. kovo mėn. 27 d. įvyko keturioliktasis ir paskutinis XVIII-sios Kanados Lietuvių Dienos Montrealyje Rengimo Komiteto posėdis. Pajamų gauta virš 16,000 dol., pelno \$2,499.80, kuris padalintas pusiau po \$1,249.90 tarp KLB Montreality Apylinkės Valdybos ir KLB Krašto Valdybos. Pilna apyskaita bus paskelbta spaudoje.

"LITAS" \$3,929,240

"Litas" nuo šių metų pradžios padidėjo \$234,777 dol. (pernai 195,876), taigi visai priartėjo prie 4 mil. dolerių. "Litas" turi pakankamai fondų, kaip asmeninėms, taip ir nekilnojamo turto paskoloms. Atliekami fondai išskolinami pagalbiniais nariams ne lietuviams, kurių daugumas

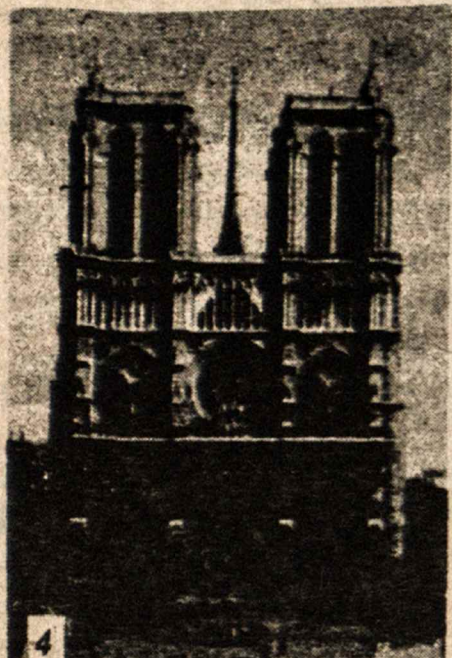
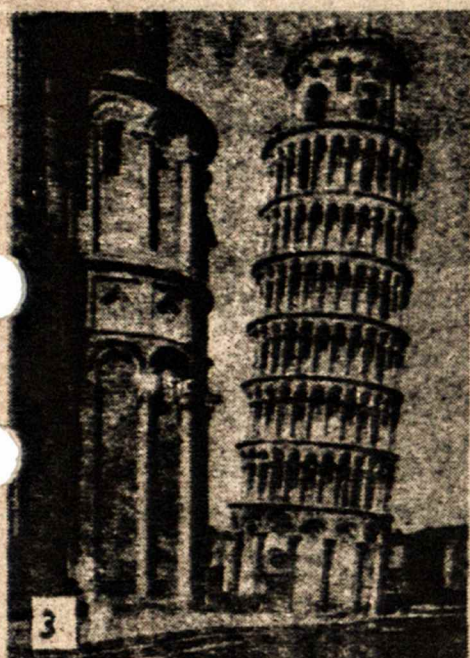
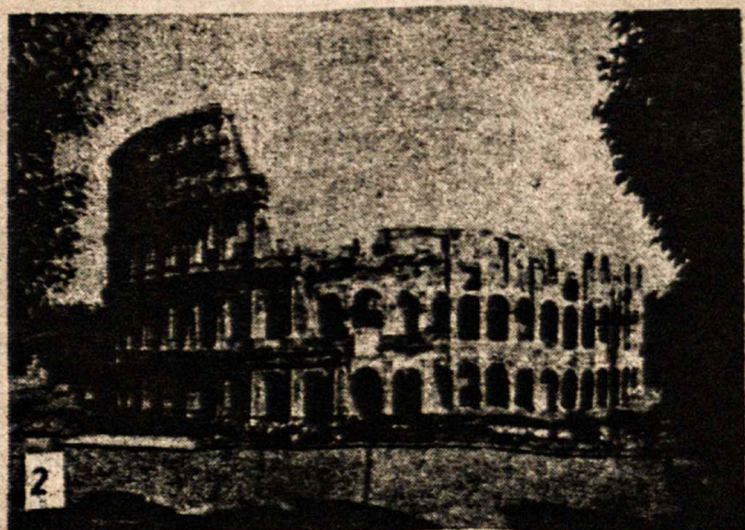
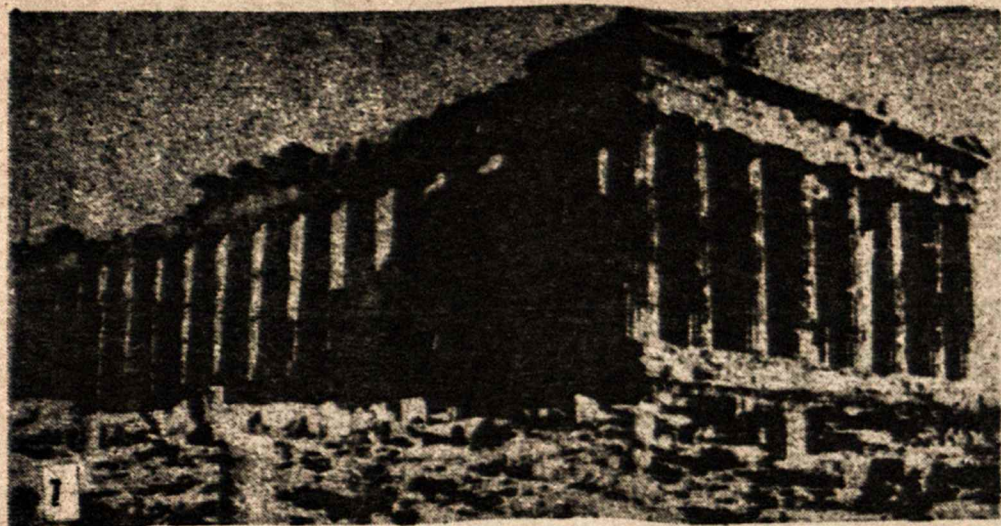
kreipiasi jau esamų narių rekomendacijomis.

KREDITO LYGOS METINIS SUSIRINKIMAS

Kovo mėn. 30 d. įvyko Queen Elizabeth Hotel patalpose metinis Lygos (Quebec Credit Union League) susirinkimas. "Litą" atstovavo pirm. P. Vaupshas ir vedėjas P. Rudinskas. Praeitais metais Lyga turėjo 956,349 dol. pajamų iš kurių nario mokesčiai sudarė tik 130,310 dol. Lygos 1972 m. balansas 9,777,403 dol. Sąmata 1973 m. priimta 820,400 dol. sumai. Lygai dabar priklauso 96 kredito unijos su 100.5 mil. dol. kapitalu.

• GRAŽIĄ priešvestuvinę staigmeną Vidai Blauzdžiūnaitei suruošė teta A. Grigilienė ir C. Grigilienė savo bute. Susirinkę viešnios apdovanojo Vidą vertingomis dovanomis ir prie vaišių stalo palydėjo gražiomis dainomis. J. V.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

ČIA JŪS TURITE PENKIŲ VISIEMS ŽINOMŲ PASTATŲ PAVEIKSLIUKUS. ATRODO, KAD KIEKVIENAS JAUNAS LIETUVIS GALI LENGVAI ATPĖTI ŠIŲ PASTATŲ PAVADINIMUS. Prašome pabandyti.

Taip buvo skelbiama mūsų puslapiuose ir kviečiami jauni skaitytojai surašyti šių garsių pastatų pavadinimus. Atsiliepimų buvo nemaža. Tik deja daugelis nepataikė parašyti visų šių pastatų pavadinimus teisingai. Kas keista, kad tarptautiniai žinomi pastatai daugumas atspėjo, o vardas labiausiai artimo ir brangaus pastato ne visiems buvo aiškus.

Dabar duodame tikrus šių pastatų vardus:

- 1/ Graikijos Parfenonas
- 2/ Ccliseumas Romoje
- 3/ Pizos bokštas
- 4/ Notre Dame Paryžiuje
- 5/ Vilniaus universiteto observatorijos kiemas.

Pilnai pastatus atpažino, jeigu ir ne visai tiksliai formulavo, šie jauni skaitytojai: Arvydas Blauzdžiūnas iš Lasalle, Que., Anna Kartis iš Port Alice, B.C. Margarita Nacevičiūtė iš Islington, Ont.

Dėkojame jauniems skaitytojams, dalyvavusiems šiame konkurse. Gaila, kad ne visi jie buvo sėkmingi.

● Kaunietė A. Gastūnienė pasakoja savo liudną istoriją. Ji užsakė gazinę plytą virimui. Praėjo lyglai metai ir ji nesulaukė jokio atsakymo. Tada jinu-sprendė telefonu pasitei-rauti į staigoje, kuri jos užsakymą priėmė. Jai pranešė, kad pagaliau ji gali atvykti ir gauti pageidaujamą plytą. Nuvažiavo ir džiaugėsi, kad pagaliau ji turės savo virtuvėje patogumus. Bet į staigoje jai netikėtai pranešė, kad pirma reikia atlikti patikrinimą, ar galima ten gazinę plytą įrengti. Jeigu norit, kad būtų greičiau nuveškit instruktorių į namus. Pasamdė taksį, nuvežė. Instruktorius pareikalavo, kad būtų įrengta speciali ventiliacija. Per dvi dienas šeimininkė įrengė ventiliaciją. Kada ji pranešė, jog reikalavimas išpildytas, į staigą vėl pareikalavo, kad nugabentų instruktorių į savo būtą, jis mat, turi patikrinti, ar ji nemeluoja. Vėl samdė taksį, vėl vežė instruktorių. Rodos jau viskas tvarkoje, ji vėl nuėjo į į staigą, tikėdamasi gauti gazinę plytą. Bet ten nauja kliutis. Pareikalavo, kad ji specialiai atvyktų vieną šeštadienį ir išklaustų instrukcijas, kaip naudotis gazine plyta. Instrukcijas ji išklausė ir pasirašė. Dabar jau gaus gazą virimui, manė ji. Bet kur tau! Į staigoje jai pasakė: - Gerai, jus viską atlikot kas reikalinga, bet mes visas gazines plytas, kiek jų turėjom, jau paskirstėm kitiems užsakytojams. Šią istoriją aprašė "Sovietskaja Litva", rusiškas laikraštis Vilniuje. Š. m. vasario 4 d. Ir tai visai panašu į pikčiausį pasityčiojimą.

ISGARSINTA LIETUVA

Praeitais metais Romoje buvo išspausdintas "Grande Atlante Internazionale Curcio" (Didysis Tarptautinis Curcio Atlasas).

Dėka prel. Vinco Mincevičiaus, Elta - Press redaktoriaus pastangų, atlasas labai išgarsino Lietuvą. Istorinėje atlaso dalyje Lietuva parodyta kokią ji buvo - I šimtmečiais: 1470 metais (nuo Baltijos ligi Juodųjų Jūrų),

Reformos metu, ir VII-VIII šimtmečiais. Ji taip pat yra tinkamai atžymėta rasų, kalbų ir religijų skyriuose.

Atlase buvo reprodukuoti trys senieji pasaulio miestai: Jeruzalė, Venecija ir Vilnius, su įdomiais komentarais, iškeliančiais Vilniaus istorinę ir dabartinę reikšmę, pažymint, kad tai yra "gražus ir įvairus miestas, svarbus istoriškai, rodąs tikrų požymių gaivališko vystymosi ateityje."

GERO VYNO SKONIS SOVIETŲ PILIEČIAI

Ne kas kitas, bet pats centralinis sovietiškos vyriausybės organas "Izviestija" iškėlė šį svarbų klausimą. Savo sunkiuoju autoritetu "Izviestija" nurodinėja sovietų svaiginamųjų gėralų monopolijai, kaip ji netikusiai elgiasi. "Izviestija" moko, kad svaiginamųjų gerimų monopolis nesistengias pripratinti pilietį prie geresnio skonio vyno, bet jam, girdi, tik pelnas rūpi. Todėl esą socialistinės valstybės piliečiui ir siūlomi visai prasti vynai. "Izviestijų" autorius kaltina alkoholinių gerimų gamintojus, kad jie nenori gaminti geresnės rūšies vyno rūšių, o į rinką paleidžia šiaip sau paprastą vyną. Piliečiai, sakoma įpranta pirkinėti tokias vyno rūšis, kur yra daugiau alkoholio laipsnių. O skonis jau nesusais paisomas. Sovietų pilietis, žinoma daugiau būtų linkęs pirkti vėdą ir konjaką, bet visa bėda, kad tie produktai per daug brangūs. Vynas 19 laipsnių gaunamas už porą rublių, tuo tarpu, kai už vėdą ir konjaką reikia mokėti keletą kartų brangiau.

Dievo Karalystės Žinios 3

SKELBIMAS

(Teshys)

Vienas iš įkvėptųjų Sventojo Rašto rašytojų, Saliamonas, kuriam Dievas buvo davęs daug išminties ir žinojimo, taip sako apie mirusius: "Nes gyvieji žino, kad jie mirs, mirusieji gi nieko daugiau nežino ir neturi jokio užmokescio, nes jų atsiminimas paliktas užmiršti. Ir meilė, ir neapykanta, ir pavėdas draug žuvo, ir jie nebeturi dalies šiame pasaulyje ir visame, kas darosi po saule. Ką tik tavo ranka gali padaryti, tuojau daryk, nes nei darbo, nei proto, nei išminties, nei žinojimo nėra kape, į kurį tu skubiniesi." — Pamokslininkas 9: 5, 6, 10.

Klaidinga nuomonė, kad žmogus turi nemirtingą sielą, kuri mirties valandoje atsiskiria nuo kūno ir skrenda į vieną iš trijų vietų, buvo Setono, paties Velnio išperėta. Jėzus teisingai praminė jį melagiu ir galvažudžiu, kurs nepasilikio tiesoje, ir kuriame nėra tiesos. Nes pačioj žmogaus istorijos pradžioje jis melavo žmogui, sakydamas "Juda visai nemirsite."

Dievas gi, Sutvertojas, aiškiai pasakė į pirmąjį žmogų Adomą, kad patsai žmogus, Dievo sutvėrimas, buvo gyva siela, kuri po prasižengimo prieš dieviškąjį įstatymą turėjo numirti. Pirmoje Biblijos knygoje, aprašančioje apie žmogaus atsiradimą, mes skaitome: "Viešpats Dievas padarė iš žemės dulkių žmogų ir įkvėpė į jo nosį gyvybės kvapą, ir žmogus pasidarė gyva siela."

Bus daugiau.

Kas domisi apie Tiesą, reikalaukite spaudos veltui šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362

● ŽYDAI savo laiku emigravę į Izraelį, bet ten nepritapę prie sionistų valdžios, dabar bando vėl sugrįžti į Sovietų Rusiją. Jiems ten buvo lengviau ir geriau gyventi. Bet kaip tie žydai nusivylė patyrę, kad jų atgal jau nepriima. Spaudos žiniomis, buvo įsileista tik 12 žydų, kuriuos bus galima panaudoti propagandai prieš Izraelį.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBIDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSEJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APsakymų, EILERASČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

1973 m. kalendorius - \$ 1,50.

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Š.m. kovo mėn. 24 d. Toronto mieste, Lietuvių parapijos salėje įvyko metinis Kanados lietuvių mokytojų suvažiavimas. Dalyvavo per 60 mokytojų, Švietimo vadovai ir nemaža svečių. Per ištisą dieną kruopščiai svarstyti ir aptarti mūsų lietuviškoms mokykloms rūpimi reikalais.

Būdinga, kad kai kuriose mūsų mokyklose mokinių skaičius yra sumažėjęs. Beieškant to sumažėjimo priežasčių, nurodyta, kad paskutiniiais laikais mokinių skaičius sumažėjo ir dėl... vis mažėjančio giminių skaičiaus lietuviškose šeimose. Nors čia gal nėra labai aišmuojantis reiškinys, bet visgi tuo lietuviams čia išsivijoje tektų susirūpinti. Jautikrai juk ne ekonominės sąlygos mažintų mūsų tarpegausesnių šeimų skaičių.

Kita suvažiavime iškelta mintis buvo ta, kad čia išsivijoje kai kurie lietuviai tėvai, laikydami save dėl vakarietiško tempo labai užimtais, savo vaikučiais pasirūpinti kad pastarieji lankytų lietuviškas mokyklas, paveda, jei gali savo tėvams, tai yra seneliams. Tiesa, gal tai tik juokais, kai kuriose mokyklose, girdi, jau teks rinkti ne tėvų komitetus, bet SENELIŲ komitetus.

Lietuvių Bendruomenės vyriausias Švietimo Vadovas p. Ant. Rinkūnas savo paskaitoje susirūpinusiais ir gal net su gera pesimizmo dabe kalbėjo apie miglotą lietuviškos knygos ateitį. Mokiniai, girdi, tikrai nelabai ar net iš viso nenori ar neskaito lietuviškų knygų. Tiesa, ir visose Kanados lituanistinėse mokyklose mokinių knygos pamėgimas yra apgailėtinais menkas, nes įvairios lengvos pramogos ir ypač televizija užima namuose veik visą laisvalaikio dalį ne tik suaugusiems, bet ir mokiniams. Preligentas pastūlė visą eilę priemonių ir davė net galima sakyti receptų, kaip būtų galima pakelti, ypač namuose, mokinių susimėjimą knygą.

Tikrai įdomią ir turiningą paskaitą suvažiavi-

L. Tamošauskas, mokytojų suvažiavimo organizavęs.

mui davė architektas dr. Alfredas KULPAVIČIUS apie garsųjų mūsų muziką-dailininką M.K. Čiurlionį. Dr. A. Kulpavičius turi surinkęs retų ir daugeliui kam nežinomų faktų bei detalių apie Čiurlionio kūrybą. Paskaitininkui labai ryškiai talkininkavo jo žmona Nora Kulpavičienė. Paskaitą ji papildė Čiurlionio muzika įgrotojuostelėj ir parodė ji paveikslus skaidrėse.

Kondensuotas, bet gilias mintis apie lituanistinio švietimo bruožus išdėstė Toronto lituanistinio seminaro dėstytojas p. Vl. ŠALTMIRAS.

Bendrai suvažiavimas praėjo gana sklandžiai ir geroje nuotaikoje. Daug naudos, atrodo, davė mokytojų iš vietovių pranešimai. Tai buvo ryški, statistinė, bet palyginamoji ir pamokomoji medžiaga. Būdinga, kad suvažiavimo dalyvių - mokytojų tarpe nesimatė taip dažnai dabar minimo generacijų plyšio. Suvažiavime gausiai dalyvavęs jaunimas pozityviai reikšėsi ir visų dalyvių tarpe jautėsi reikiama darna. Jaunasis Hamiltono liet. mokyklos mokytojas p. Kęst. ŠEŠTOKAS savo paskaitoje ryškiai pavaizdavo mūsų Pedagoginio Instituto Chicagoje veiklą ir reikšmę. Jis pats tą Institutą yra baigęs ir rekomendavo visiems kas gali jo pėdomis pasekti.

Užbaigoje, tiesa, suvažiavimas jokių šauniai skambančių nutarimų nepadarė ir nepriėmė. Pagal Kanados lietuvių Švietimo Vadovą p. L. Tamošauską yra, girdi, geriau garsių rezol-

LITO METINIS SUSIRINKIMAS

Š.m. kovo mėn. 24 d. Aušros Vartų parapijoje įvyko metinis "Lito" susirinkimas ir vakarienė. Susirinkime dalyvavo apie 180, o vakarienoje apie 220 narių. Pagal nesenai pakeistą statutą susirinkimui pirmininkavo ne "Lito" valdybos pirmininkas, bet susirinkimo išrinktas pirmininkas, Dr. P. Lukoševičius, sekretoriavo valdybos sekr. A. Kličius. Balsų skaičiuotojais išrinkti G. Alinauskas, A. Blauzdžiūnas, K. Gudžiūnas, P. Keturka ir A. Mylė. Susirinkimą raštu sveikino "Talkos" "Hamiltono" pirm. E. Sudikas.

Metinio ir nepaprasto narių susirinkimo protokolai ir visi pranešimai buvo priimti be pakeitimų. Į valdybą buvo išstatyti aštuoni kandidatai, į kredito komisiją 4 ir į revizijos komisiją tik vienas. Tuo būdu buvęs revizijos kom. pirm. J. Maskoliūnas buvo perrinktas be balsavimų. Į valdybą perrinktas A. Kličius ir naujai išrinkti R. Išganaitis, S. Kęsgaila ir Iz. Mališka. Į kredito komisiją naujai išrinktas J. Adomonis.

Ved. P. Rudinskas patiekė apyskaitinį pranešimą pelno paskirstymą ir sąmatą 1973 metams. Per praėjusius metus "Litas" pajamų, turėjo 285,000 dol., išmokėjo nariams 196,000 palūkanomis ir padarė 12,500 dol. pelno. 1973 metams sąmatą priimta 319,950 sumai ir tikimasi 4.5 mil. dol. balanso.

Susirinkimas nutarė paskirti 6% dividendų už šėrus ir visą tą \$448.20 sumą kaip ir pernai paaukoti Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylinkės Šalpos Fondui. Fondas už tuos pinigus apmoka pašto išlaidas už Suvalkų Trikampio lietuviams siunčiamus rūbus. Kitoms lietuviškoms organizacijoms remti paskirti 3,000 dol., iš kurių 500 dol. palikti Valdybos nuožlūrai, o likusieji 2,500 dol. taip išskirstyti:

liucijų neskelbti, bet našiai ir tyllai dirbti. Atrodo, kad tokia nuotaika mūsų mokyklose ir vyrauja.

L. Eimantas

Montrealio Lituanistinei Mokyklai 1,000 dol., "Baltijos" stovyklavietei 500 dol., "Nepriklausomai Lietuvai" 200 dol. ir po šimtą dolerių "Tėviškės Žibūriams", "Kanados Lietuvių Fondui", "Gintaro" Ansambliui Montrealyje, Vasario 16 d. Gimnazijai, Lietuvių radio programai, Montrealio Liet. Stud. Sąjungai, Sporto Klubui "Tauras" ir žurnalui "Lituanus".

Revizijos kom. pirm. J. Maskoliūnas ir ved. P. Rudinskas atsakė į visą eilę paklausimų, sąmatos ir lėšų lietuviybės reikalams paskirstymo reikalų, tačiau po išsiaiškinimų jokių esminių pakeitimų nepadarė. Buvo tik pageidauta, kad ateityje revizijos komisijos pranešimai būtų daromi po visų apyskaitinių pranešimų. Susirinkimas užtruko netoli keturių valandų, o vakarienoje net iki 11 val. vakaro. Viskas praėjo labai geroje ir darbingoje nuotaikoje.

NETEKOME JONO ŠVEIKAUSKO

Kovo 21 d. širdies priepuolis pakirto Jono Šveikausko gyvybę. Ši staigi ir netikėta mirtis pritrenkė ne tik Jono šeimą ir artimuosius, bet sujaudino ir Montrealio lietuvių koloniją, o ypatingai Aušros Vartų parapijos narius. Šioj parapijoj Jonas veik 8 metus buvo zakristijonu.

Savo ypatingu darbštumu ir švelniu būdu jis čia pasidarė, tiek kunigams, tiek parapijiečiams bei įvairių kolonijos organizacijų ir parengimų vadovams mielas prietelius,

TOKELĖS IR VĖL...

Štai vienas skaitytojas kaž kodėl sujaudintai parašė, jog balsiai negerai, kas pas mus buvo išspausdinta po paveikslukų "kalnų policija". Tuo mažu dalyku jaudintis tik jau nėra reikalo, galima naktimis ramiai miegoti. Ar žino tasai skaitytojas, jog istoriniais laikais, pagal esamus duomenis, tikrai toji policija taip buvo vadinama? Na, o kasdienėje apyvokoje, jelgu tas pavadinimas jau nevartojamas,

visiems visuomet kiek galėdamas padėdavo.

J. Šveikauskas gimė 1913 m. sausio 23 d. Žemaičių Naumiestyje, Tauragės apskr. Prieš II-ąją pasaulinę karą tarnavo pasienio policijoj.

1939 m. liepos mėn. 9 d. susituokė su Julija Avižiute. Bolševikų armijoms artėjant prie Lietuvos 1944 m. su žmona ir dviem mažamečiais vaikais - dukta Elvyra ir sūnum Algirdu pasitraukė į vakarus. Į Kanadą atvyko 1948 m. gruodžio 12 d. apsisistojęs Montrealyje ir čia visą laiką gyveno.

Negailėstinga lemtis J. Šveikauską, vos 60 m. sulaukus pašaukė amžinybėn.

Pr. R. Gilliamskausme palikęs žmona Julija - dukra Elvyra Krasowski su vyru Juozu, anukai - Dana ir Jonukas, sūnus Algirdas ir broliukas Stasys gyv. Torontė bei eilė giminių gyv. Montrealyje ir U.S.A.

Kovo 24 d. iš Aušros Vartų bažnyčios gausus burys Jono artimųjų iškilmingai išlydėjo į "sniegkalno" (Côte de Neiges) kapines, amžinam poilsiui šioje svetingoje žemėje.

P. Klezas

• "AUSZRA" - pirmas periodinis lietuvių leidinys, kurį redagavo dr. Jonas Basanavičius buvo išleista lygiai prieš 90 metų Ragainėje.

tai bėda vidutiniška. Kitik nebūtų blogiau...

Oblogiau tikrai pasitaiko. Toli neieškant, praeitame numeryje, antrame puslapyje, pirmojo straipsnio antgalvis nublokštas kitur, o kito straipsnio antgalvis jam užvožtas. Skaitytojas klaidinamas, jis nežino, kas gi atsitiko. Redaktorius apgailėstauja, kad jam nežinant taip atsitinka. Panašu į patyčias iš skaitytojų, ar dar ko?

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JUOZUI MILERIUI mirus, jo žmoną Petronėlę ir sūnų advokatą Juozą Milerius širdingiausiai užjaučiame

Dana ir Juozas Gražiai

JUOZUI MILERIUI mirus, jo žmonai Petronėlei ir sūnui Juozui Mileriams reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Jonas ir Malvina Jurėnai
Lachute, P.Q.

Mielam JONUI ŠVEIKAUSKUI mirus, jo žmoną Juliją, dukterį Elvyrą su šeima, sūnų Algį ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Barbora ir Jonas Jurgučiai

JUOZUI ŠIMANSKIUI Ottawoje mirus, jo žmonai ir sūnui, o ypatingai mielai motinai reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Mykolas Krauza su šeima

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL. 265-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

NAMINĖ DEGTINĖ
PLINTA LIETUVOJE

"Sovietskaja Litva", išelianti Vilniuje, idėjo straipsnį, pavadintą "Nusikalstamas verslas". Jame rašoma, kad neseniai, padarius septynis šimtus kratų, buvo išpilta šimtai litrų naminės degtinės, apie 20 tūkstančių litrų brogos (degtinei raugalas) ir paimita 230 degtinei varyti aparatų. Ypatingai pasižymėjęs esąs Šalčininkų rajonas, kur paimita 72 aparatai ir išpilta 13 tūkstančių litrų brogos. Apytikriai esą apskaičiuota, kad 50-je baudžiamųjų bylų duomenys rodo, jog brogai buvę sunaudota 1070 kg. ruginių miltų, daug cukraus ir bulvių.

• 1972 LIETUVOS aviacija pervežė 674 tūkst. keleivių, 8700 tonų krovinių ir mineralinėmis trąšomis apšėjusi 300 tūkstančių hektarų.

• LIETUVIŲ "gimnazistų" abejingumu "Literatūroje ir Mene nusiskundžia Danutė Ruzgienė, Vilniaus VII vidurinės mokyklos mokytoja. "Kai kurie jaunuoliai", rašo ji, "prisiškaitę apie kapitalistinių kraštų jaunimo atskalahipius, jų atitrūkimą nuo gyvenimo, slapčia nuo originalumo", neribota laisvė žavisi... Labai blogai, jeigu vardan naujovių tokioje aklavietėje atsidiuria ir mūsų jaunimas". Klausdama, "kas gi dėl to kaltas?" Ruzgienė pamini tėvus, mokytojus, perdideli darbų krūvį.

• CHICAGOJE buvo pagerbtas Lietuvos Generalinė Konsulė p. Juzė Daužvardienė. Jos garbei kovo 11 d. Drake Hotel buvo suruoštas banketas, kuriame dalyvavo apie 650 žmonių, jų tarpe 30 diplomatinio korpuso atstovų. Bankete Chicagos miesto burmistras Richard J. Daley įteikė p. Daužvardienei miesto garbės medalį.

Ta proga, Illinois valstijos Atstovų Rūmai priėmė rezoliuciją, kuria nutarta pasveikinti p. Daužvardienę jos pagerbimo, kaip žymiausią 1973 m. Amerikos lietuvę, proga.

Ponios Daužvardienės pagergimą paminėjo šie laikraščiai: Economist

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Newspaper (kovo 7 ir 14 d. d. Southwest News - Herald (kovo 8 d. Southtown Economist (kovo 14 d. .

GRAŽUS PAVYZDYS

NL-je pasirodė skelbimas Montreal West Automobile, kurioje firmoje pradėjęs dirbti Sales Manager'io pareigose mūsų tautietis ir visiems montrealiečiams gerai pažįstamas Leonas Gureckas. Jis ilgą laiką panašiose pareigose dirbo Fordo kompanijoje - Verdune. Juo ten pasinaudojo nemažai lietuvių pirkdami auto-

Dantų gvdytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.

Tel: 932-6662; namų 737-9681

mobilius. Jis lietuviams mielai pasitarnavo ir jau suspėjo keliems pasitarnauti šioje naujoje firmoje. Labai gražus pavyzdys kai lietuviai savo tautietį palaiko, net kai jų tautietis pereina į skirtingą automobilių firmą.

Pr. P.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IR KITOS PROGOS

Tony's PHOTO STUDIO
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENI, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniui ir visa kt.

7882, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai

• Išorės taisymas ir dažymas

• Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

NL SPAUDOS BALIUS didžiausis metų parengimas gegužės 5d. 7val.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE,
3426 Parthenais Street, Montreal

- KARALAITĖS RINKIMAI • KARŠTA VAKARIENĖ SU GĖRIMAIS • LABAI TURTINGA LOTERIJA
- VYNAS - ALUS - KOKTEILIAI • MUZIKA - PATRAUKLI JAUNIEMS IR VYRESNIEMS

MŪSŲ laikraščio remėjas ir skaitytojas gerb. Šulmistras atnešė į redakciją pranešimą apie lietuvių evangelikų organizuojamas šventines pamaldas Montrealyje balandžio 8 dieną. Jau buvo pažadėta ši pranešimą išspausdinti. Bet per nelemtą klaidą ši žinutė nebuvo laiku surinkta, ir todėl nepateko į praeitą numerį. Patį gerb. Šulmistrą, o taip pat komitetą, kuris šias pamaldas organizavo, nuoširdžiai atsiprašome. Suprantama, kad įvyko lietuviams evangelikams nuoskauda, bet tai įvyko visai be blogos valios.

• "Nidos" Montrealio lietuvių žvejotojų - Medžiotų klubo nariai metiniame susirinkime, pirmąją šiaučiuoliui atsisakius, išsirinko naują valdybą iš A. Mylės, Vyto Pakalniškio, M. Kasperavičienės, A. Urbonavičienės, A. Ziuško, P. Rzevucko ir J. Brausko.

Pirmininku bus Augustinas Mylė.

• Inž. Vytautas Pakalniškis ilgesnį laiką dirbęs kasyklų inžinerijoje, jau kuris laikas gyvena Montrealyje. Paskutiniu laiku perėjo dirbti į investicijų - L. J. Forget Co. Ltd., baigdamas tam specialų nustatytą kursą. Jis dirbdamas šiame šių dienų populiariame versle, visados pasiryžęs pasitarnauti lietuviams, kurie visuomet gali su juo susisiekti: telefonu: 878-3871. E. t. Victor 253.

• PHOENIXE-Arizonoje, kur yra sausas ir sveikas klimatas, pastaruoju metu apsigyvenon nemažas skaičius lietuvių. Vietos veikėjų generolo Maželio vadovaujami, vietos lietuviai visada surengia tautines šventes. Ten yra Dambausko ir Rimavičiaus laikomi moteliai, kuriuose lietuviai gyvena ir kur galima nuvykus gauti nakvyne.

• KANADIETIS iš Londono Edvardas Blumas su savo žmona Elena jau kuris laikas vieši pas savo seserį p. R. Pūkienę Syd-

nėje, Australijoje. Svečiai aplankė p. Baužes, Baltrimus, "M. P." redaktorių ir kitus tautiečius. Susipažinę su Australijos lietuvių gyvenimu pareiškė, kad tarp Kanados lietuvių ir Australijos yra mažas skirtumas - abiejuose kraštuose lietuviai yra gerai išsikūrę ir susiorganizavę. Australija jiems patinka.

• Jau pats metas pradėti ruošti Romo Kalantos savaitės (gegužės 14-21 minėjimai). Prašoma nederiant pasirūpinti išgyti jo paveikslą (po vieną dolerį).

29 W. 57 th Street,
New York, NY 10019.

• Kovo 22 d. Ankaros apygardos teismas Prano ir Algirdo Brazinskių bylos svarstymą atidėjo balandžio 20 d. Sovietų advokatai "nespėję" priruošti dokumentų.

• Išleista lietuvių apsakymų antologija armėnų kalboje "Saulė pakyla aukščiau" (Erevan, 300 psl. 10,000 egz.).

LITUANISTINIAI
KURSAI AUSTRALIJOJ
Melbourne (Australijoje)

prie universiteto aukštosios mokyklos veikia lituanistikos kursai.

Kursų vedėjas yra P. Sungaila. Dėstytojai - Jūrėtė Tender, J. Meiliūnas ir A. Karazijienė.

Praėjusių metų gale kursus baigė 34 jaunieji lietuviai.

hamilton

Prievėlykinį šaudymą ruošia Hamiltono žūklautojų ir Medžiotų "Giedraičio" klubas balandžio 15 d., sekmadienį po pietų, savo šaudykloje. Premijos: kumpliai, bekonai ir kt.

Valdyba

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !

• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS PASITARNAUS !

• UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !

PASIKALBĖKITE SU

Managėru
LEO GUREKAS

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

PAGALBA NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

Pakalbinkit užsisakyti NL artimuosius, arba, pagaliau, padovanokit geram bičiuliui nors pusmetinę NL prenutą.

Pinigus siųskit su šiuo kuponu:

Vardas pavardė

Adresas: gatvė ir Nr.

City

Valst. - prov.

Pinigus siunčia: / pavardė ir adresas /

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.5%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.5%
Term. ind. 2 metams 7.0%
Term. ind. 3 metams 7.5%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 8.5%
Nekiln. turto 8.5%
Čekių kredito 9.0%
Investicines nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda
Kreiptis: Gil Constantini C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263, Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.